

EUROBAROMEETER 65.2

AVALIK ARVAMUS EUROOPA LIIDUS

KEVAD 2006

RAHVUSLIK ARUANNE

EESTI

Uuringu tellis ja seda koordineeris Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraat.

Aruanne on koostatud Euroopa Komisjoni Eesti Esinduse jaoks

Käesolev dokument ei esinda Euroopa Komisjoni seisukohti. Selles esinevad arvamused ja tõlgendused kuuluvad aruande autorile.

Sisukord

Sissejuhatus	4
Lühendite selgitus	5
1. Üldised hinnangud rahvuslikul tasandil.....	6
1.1 Rahulolu eluga tervikuna	6
1.2 Ootused järgneva 12 kuu osas	7
1.3 Isiklik elu viie aasta eest ning viie aasta pärast	11
1.4 Institutsioonide usaldusväärsus	12
1.5 Hinnang erinevatele eluvaldkondadele Eestis	15
1.6 Subjektiivne seotusetaju	19
2. Eesti kodanikud ja Euroopa Liit	21
2.1 Eestlaste hoiakud Euroopa Liidu suhtes.....	21
Euroopa Liidu maine ja tähendus	21
Euroopa Liidu toetus ja tajutud kasu.....	22
Euroopa Liidu toimimine ja institutsioonid.....	24
2.2 Euroopa Liidu alased teadmised.....	25
2.3 Euroopa Liidu roll	27
3. Eesti kodanike meediatarbimine ja Euroopa Liit.....	33
3.1 Meedia tarbimise sagedus	33
3.2 Infoallikad Euroopa Liidu kohta.....	35
3.3 Euroopa Liit meedias	35
Kokkuvõte	38
Lisa 1: EB65.2 – Metoodika ülevaade.....	39
Lisa 2: Küsimustik.....	41

Sissejuhatus

Käesolev aruanne annab ülevaate Eurobaromeetri uuringust number 65, mis viidi läbi vahemikus 27. märtsist 1. maini 2006 25-s Euroopa Liidu liikmesriigis, kahes liituvas riigis (Bulgaarias ja Rumeenias), kahes kandidaatriigis (Türgis ja Horvaatias) ning Põhja-Küprosel. Aruanne keskendub eelkõige Eesti tulemuste esitamisele võrreldes Euroopa Liidu 25 liikmesriigi keskmisega ning mõningal juhul ka konkreetsete üksikute riikidega¹. Uuringu peamine eesmärk oli kaardistada Euroopa Liiduga seotud arvamusi ja hoiakuid. Suurem osa teemasid on leidnud kajastamist varasemates igal kevadel ja sügisel läbi viidavates Eurobaromeetri uuringutes ning see võimaldab analüüsida ajalisi trende.

Eestis viidi küsitlus läbi 31. märtsist 24. aprillini. Kokku küsitleti 1002 Eestis elavat Euroopa Liidu kodanikku, kellest 997 inimest omasid Eesti kodakondsust. Uuringu tulemusi tõlgendades tuleb meelest pidada, et **uuringu sihtrühmaks on Euroopa Liidu kodanikud ehk inimesed, kes omavad vähemalt ühe Euroopa Liidu riigi kodakondsust, elavad riigis alaliselt ning on võimelised vastama küsimustele kas eesti või vene keeles**. Uuring ei esinda Eestis alaliselt elavate Euroopa Liidu kodakondsuseta inimeste arvamust (näiteks Venemaa, Ukraina, Valgevene jne kodanike arvamust), ega ka määratlemata kodakondsusega inimeste arvamust (halli passi omanikud). Aruandes on keelelise kohmakuse vältimiseks räägitud eestlaste või Eesti elanike arvamusest. Uuringu metoodika täpsem ülevaade on ära toodud aruande lisas.

¹ Põhjalikum ülevaade erinevate riikide arvamusest on esitatud Eurobaromeetri 65 koondaruandes http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/

Lühendite selgitus

AT	Austria
BE	Belgia
BG	Bulgaaria
CZ	Tšehhi Vabariik
CY	Küpros
DE	Saksamaa
DK	Taani
EE	Eesti
EL	Kreeka
ES	Hispaania
FI	Soome
FR	Prantsusmaa
HR	Horvaatia
HU	Ungari
IE	Iirimaa
IT	Itaalia
LT	Leedu
LU	Luksemburg
LV	Läti
MT	Malta
NL	Holland
PL	Poola
PT	Portugal
RO	Rumeenia
SE	Rootsi
SI	Sloveenia
SK	Slovakkia
TR	Türgi
UK	Ühendatud Kuningriik

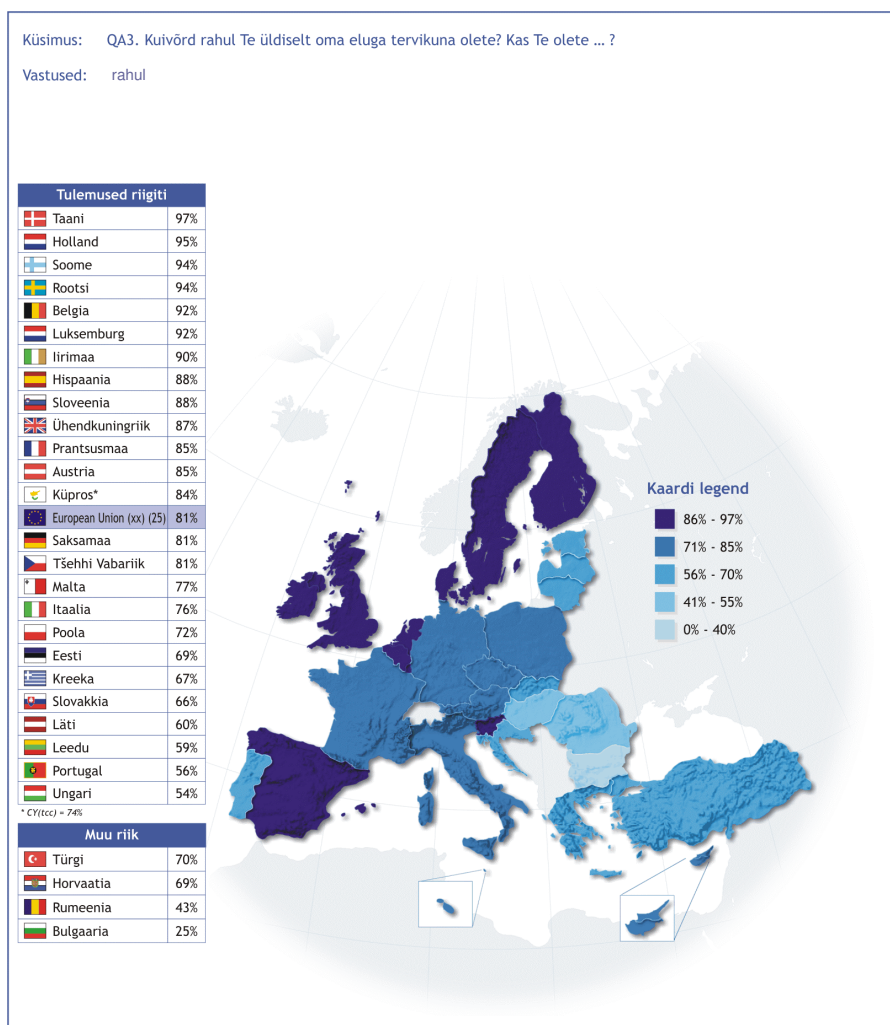
1. Üldised hinnangud rahvuslikul tasandil

Aruande esimese peatüki eesmärgiks on anda üldine taust eestlaste hoiakute mõistmiseks analüüsides nii rahulolu eluga tervikuna kui ka erinevate eluvaldkondadega Eestis (k.a. võrreldes Euroopaga) ning tuues välja inimeste ootused lähemaks ja kaugemaks tulevikuks. Peatükk annab ka ülevaate mõningate olulisemate ühiskondlike institutsioonide usaldusväärsusest, rahulolust demokraatia toimimisega Eestis ning kodanike subjektiivselt tajutud seotustundest alates oma linna/külaga kuni Euroopani välja.

1.1 Rahulolu eluga tervikuna

- 69% Eesti kodanikest on oma eluga rahul -

Eesti elanike rahulolu oma eluga tervikuna on viimase pooleteise aasta jooksul püsinud stabiilsena jäädes 70% lähedusse. 2006. aasta kevadel väljendasid eluga rahulolu 69% kodanikest. Neist 8% olid eluga väga rahul, 61% pigem rahul, 26% pigem ei olnud rahul ning vaid 4% ei olnud üldse rahul. Üldise eluga rahulolu poolest kuulub Eesti koos enamiku teiste uute liikmeriikide, Kreeka ja Portugaliga pigem Euroopa Liidu liikmesriikide nimekirja teise poolde. Keskmine rahulolu tase 25 liikmesriigis on 81%: 15 vanemas liikmesriigis 83% ning 10 uues liikmesriigis 70%.

Eestis on eluga rahulolu seda kõrgem, mida noorema inimesega on tegemist: eluga tervikuna on rahul 81% 15-24 aastastest, 76% 25-39 aastastest, 60% 40-54 aastastest ja 64% 55 aastastest ja vanematest inimestest. Euroopa üldtrend on sarnane, ent erinevus noorte ja vanemate inimeste rahulolus on väiksem kui Eestis.

Enam on Eestis eluga rahul ka haritumad inimesed või need, kes alles õpivad (vastavalt 79% neist, kes lõpetasid haridustee 20 aastaseks või vanemalt ning 89% õppuritest), suuremate perede liikmed (75% neist, kelle pere on vähemalt 4-liikmeline võrreldes 63% neist, kes elavad üksi). Sotsiaalse staatuse lõikes on rahulolevaimad õppurid (89%) ja juhid (88%). Kõige vähem on rahul töölised (55%) ja töötud (40%). Elukoha lõikes on rahulolu suurem väikeste ja keskmiste linnade elanike seas (75%), samas kui suures linnas või maal elajad on võrdselt rahul (67%).

1.2 Ootused järgneva 12 kuu osas

- Eesti elanike seas on optimismi oma elu suhtes järgneva 12 kuu jooksul enam - kui Euroopas keskmiselt

Uuritud eluvaldkondade lõikes ootavad eestlased ennekõike, et olukord jääb kas samaks või paraneb. Võrreldes keskmise eurooplasega on eestimaalased tuleviku osas endiselt positiivsemalt meelestatud s.t. nende inimeste hulk, kes usuvad paremasse tulevikku on jätkuvalt suurem. See kehtib võrreldes nii uute kui vanade Euroopa Liidu liikmesriikidega.

Nii usuvad 43% eestlastest, et nende elu tervikuna järgneva aasta jooksul paraneb, Euroopas keskmiselt usuvad seda 35% kodanikest ning uutes liikmesriikides 33%. Eestis on optimistidega võrdsel määral ka olukorra stabiilsusesse uskujaid. Euroopas tervikuna usuvad pooled kodanikest, et tulevikus midagi ei muutu, samas on võrreldes Eestiga enam neid, kes kardavad olukorra halvenemist.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eeloleva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab...?

Isiklik elu tervikuna (12 kuud)	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	43	8	46	3
Uued liikmesriigid (10)	33	14	48	4
Vanad liikmesriigid (15)	35	12	51	2
EL-25	35	12	51	3

Olukorra paranemisse usuvad keskmisest enam need, kelle rahulolu eluga tervikuna on kõrgem: nooremad inimesed, õppurid või kõrgema haridustasemega inimesed ja need, kelle peres on vähemalt 4 liiget².

² Siin ja edaspidi tuuakse välja neid sotsiaaldemograafilisi rühmi, kelle arvamus riigi keskmisest oluliselt erineb.

- Kodanike optimism riigi ja leibkonna majandusliku järje paranemise osas tõuseb jätkuvalt -

Riikliku ja leibkonna majandusliku järje puhul domineerib samuti usk olukorra stabiilsusesse. Samas on eestimaalaste seas võrreldes Euroopa keskmisega kaks korda enam neid, kes näevad tulevikus riigi majanduslikku olukorda veel paremana ning 14% enam neid, kes usuvad oma pere majandusliku olukorra paranemisse. Kõrvutades eestlaste ootusi tuleviku suhtes erinevatel ajaperioodidel on näha, et optimismi on üha enam. Euroopa tasandil pole hoiakud viimase pooleteise aasta jooksul muutunud.

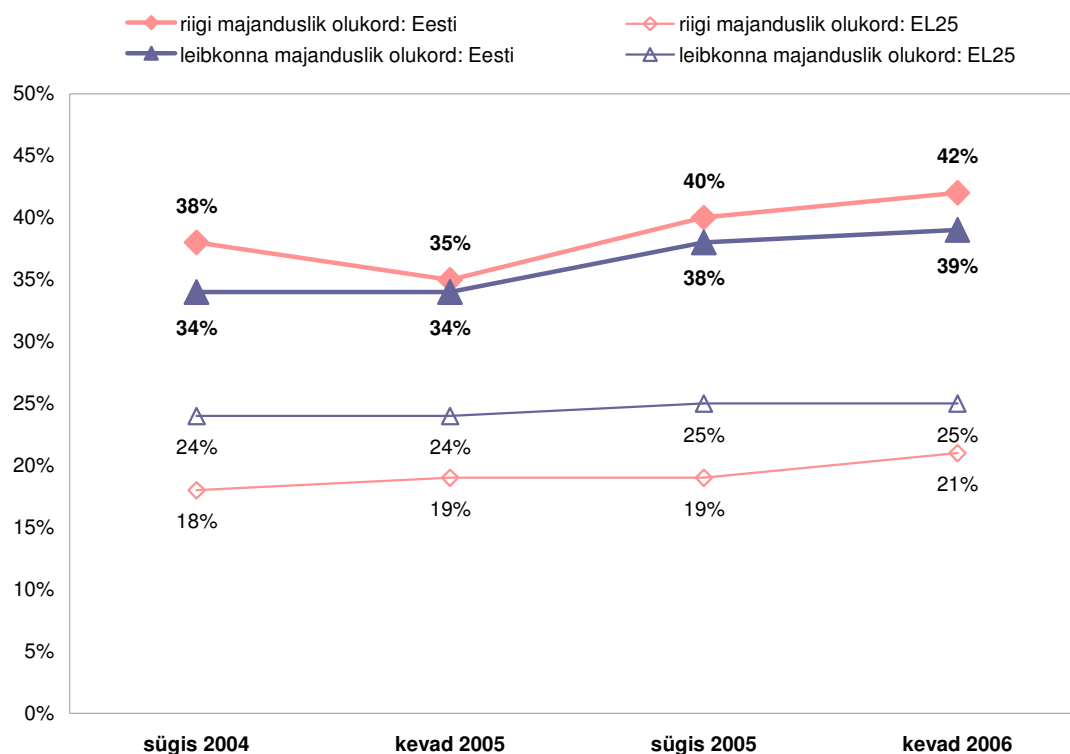
Huvitav on see, et eestimaalased näevad riikliku ja isikliku majandusedu paranemist olevat omavahel seotud ehk siis usutakse, et kui läheb hästi riigil, läheb hästi ka perel. Euroopas keskmiselt usutakse perekonna finantsseisundi paranemisse pisut enam kui riikliku olukorra positiivsetesse muudatustesse. Tervikuna usub veidi üle kolmandiku eurooplastest, et nende koduriigi majanduslik olukord lähiaastal halveneb. Oma pere majandusliku olukorra halvenemisse usub neist viiendik. Vanade ja uute liikmesriikide kodanikud prognoosivad tulevikku üsna sarnaselt.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eeloleva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab...?

Majanduslik olukord riigis	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	42	9	42	7
Uued liikmesriigid (10)	21	30	41	7
Vanad liikmesriigid (15)	21	36	38	5
EL-25	21	35	38	5

Leibkonna majanduslik olukord	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	39	8	50	3
Uued liikmesriigid (10)	24	19	53	3
Vanad liikmesriigid (15)	25	19	54	3
EL-25	25	19	54	2

QA4. Lootused seoses eelseisva 12 kuuga
... riigi majanduslikku olukorda arvestades: läheb paremaks
... teie leibkonna majanduslikku olukorda arvestades: läheb paremaks

**- Riikliku tööhõive osas usutakse olukorra paranemisse enam kui -
isikliku tööalase olukorra puhul**

Riikliku tööhõive ja isikliku tööalase elu osas domineerib Eesti kodanike seas arvamus, et lähiaasta olulisi muudatusi kaasa ei too. Eriti usutakse stabiilsusesse seoses isikliku tööalase olukorraga. Selle paranemisse usuvad ennekõike mehed (35%), 25-39 aastased inimesed (49%), õppurid (33%), need, kelle koolitee lõppes 16-19 aastastelt (32%) ning iseendale tööandjad (59%). Elukoht (maa, väike või keskmise suurusega linn, suur linn) tulevikuprognoosi ei mõjuta.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eeloleva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab...?

Tööhõive riigis	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	39	12	40	10
Uued liikmesriigid (10)	21	32	42	5
Vanad liikmesriigid (15)	21	39	35	6
EL-25	21	38	36	6

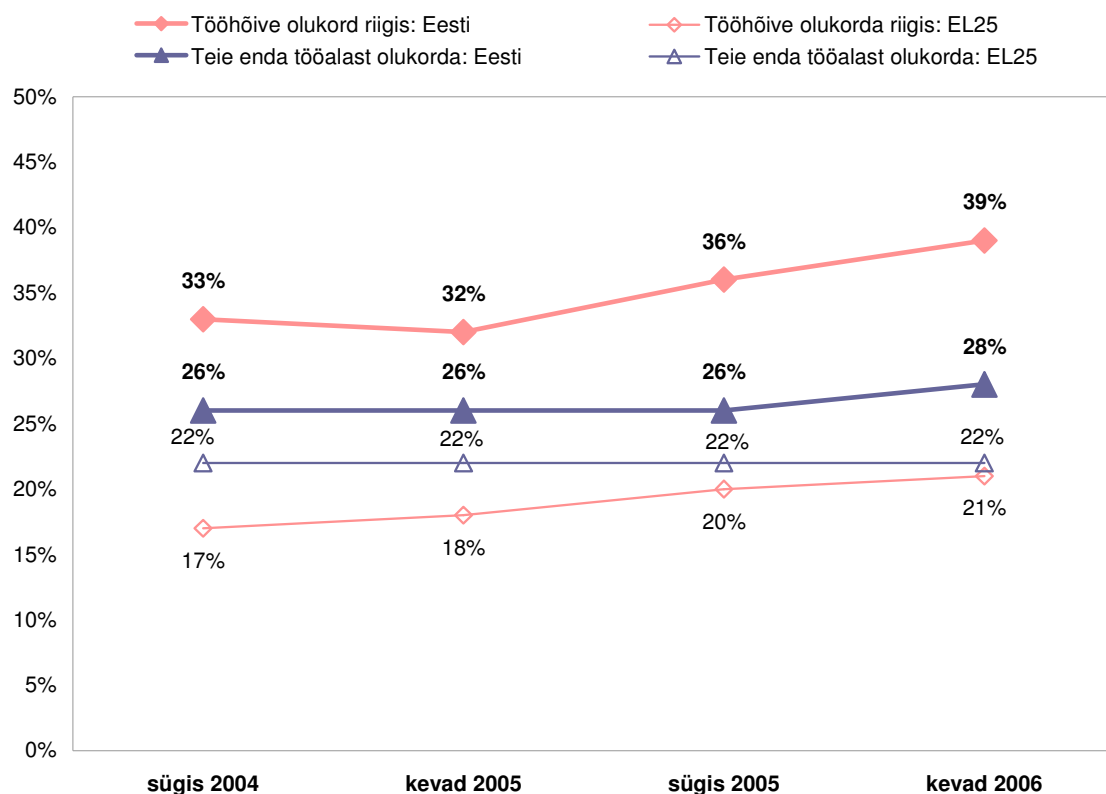
Isiklik tööalane olukord	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	28	5	50	16
Uued liikmesriigid (10)	19	11	58	12
Vanad liikmesriigid (15)	23	9	61	7
EL-25	22	9	61	8

Samas ei tunneta Eestis elavad Euroopa kodanikud, et riiklikud edusammud tööhõives puudutaksid ilmtingimata ka nende isiklikku olukorda: viimase pooleteise aasta jooksul on elanikud jäänud isiklike väljavaadete osas tagasihoidlikumale seisukohale. Euroopas, vastupidi, hindab enda tööalaseid väljavaateid positiivselt pisut enam inimesi kui riikliku tööhõive arenguid. Üldiselt leiab suur osa eurooplastest, et nende isiklik tööalane olukord jääb samaks, kuid tööhõive olukord riigis liigub pigem negatiivses suunas.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eelseisva 12 kuuga?

... tööhõive olukord riigis: läheb paremaks

... teie enda tööalast olukorda: läheb paremaks

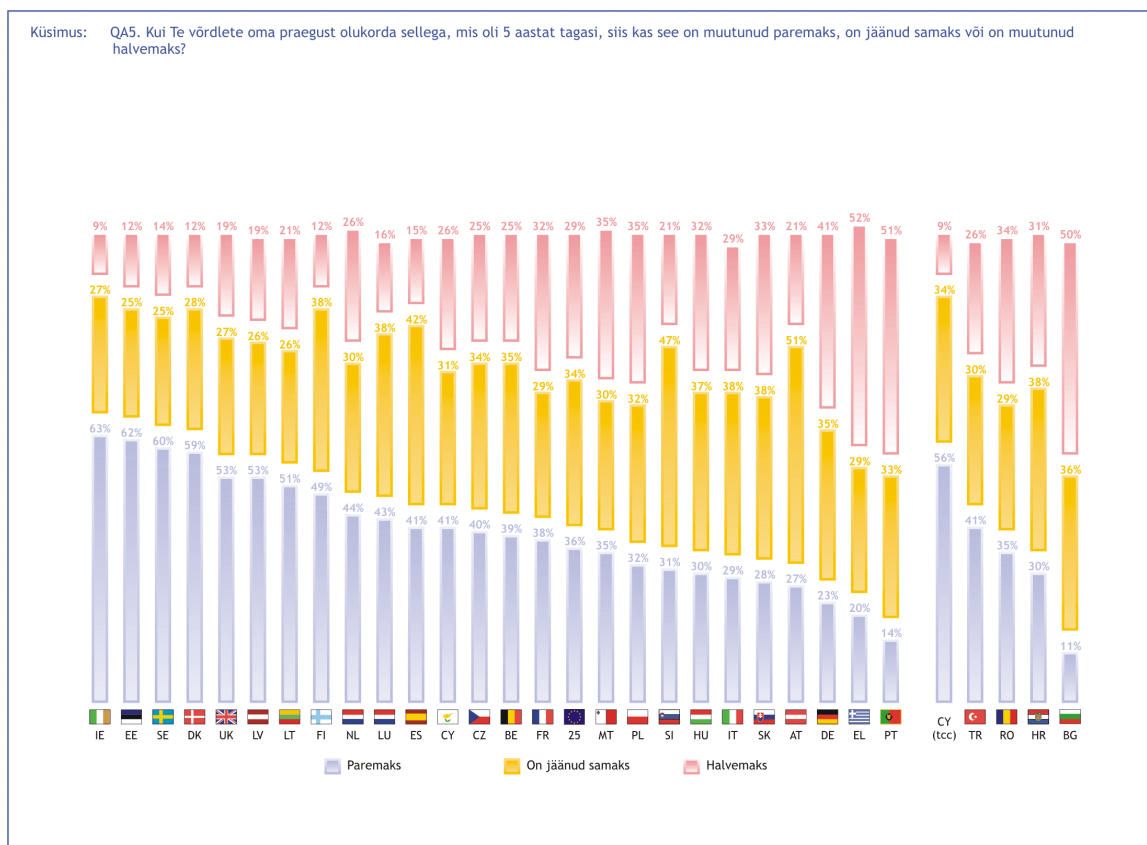

1.3 Isiklik elu viie aasta eest ning viie aasta pärast

- Võrreldes 5 aasta taguse ajaga on eestlased Euroopas esirinnas - oma elu paranemise tunnistamisel

Koos iirlastega on Euroopa Liidus eestlaste seas enim neid, kes leiavad, et nende elu on viie aastaga muutunud paremaks: 62%. Veerand eestimaalastest leiavad, et elu pole muutunud ning vaid 12% nendivad, et see on läinud halvemaks. Euroopas keskmiselt leiavad 36% elanikest, et elu on 5-aastase ajaperioodi jooksul paranenud.

Eestis nendivad elu paranemist ennekõike 15-24 aastased inimesed (77%), need, kelle haridustee lõppes 20 aastase või hiljem (72%), õppurid (81%), juhid (82%) ja iseendale töötajad (79%) ning suurte linnade elanikud (69%).

Sarnaselt optimismile lähituleviku osas on eestlased entusiastlikud ka lähema viie aasta osas: 53% neist usuvad et elu paraneb. Ka selle näitaja poolest on Eesti Euroopas koos Iirimaa, Rootsi, Portugali, Ühendkuningriigi ja Lätiga juhtival kohal. Euroopas keskmiselt usuvad elu paranemisse kaugemas perspektiivis 39% inimestest. Praktiliselt sama palju on neid, kes kardavad, et nende isiklik olukord muutub halvemaks. Enim kardetakse seda Austrias, Luksemburgis, Belgias ja Soomes, kus selliste inimeste osakaal jääb 50% lähedusse või on üle selle.

QA6. Mis Te arvate, kas Teie isiklik olukord järgneva 5 aasta jooksul muutub paremaks, jääb samaks või muutub halvemaks?

	Paremaks	Halvemaks	Samaks	Ei tea
Eesti	53	27	8	11
Uued liikmesriigid (10)	40	38	14	8
Vanad liikmesriigid (15)	39	41	16	4
EL-25	39	40	15	5

1.4 Institutsioonide usaldusväarsus

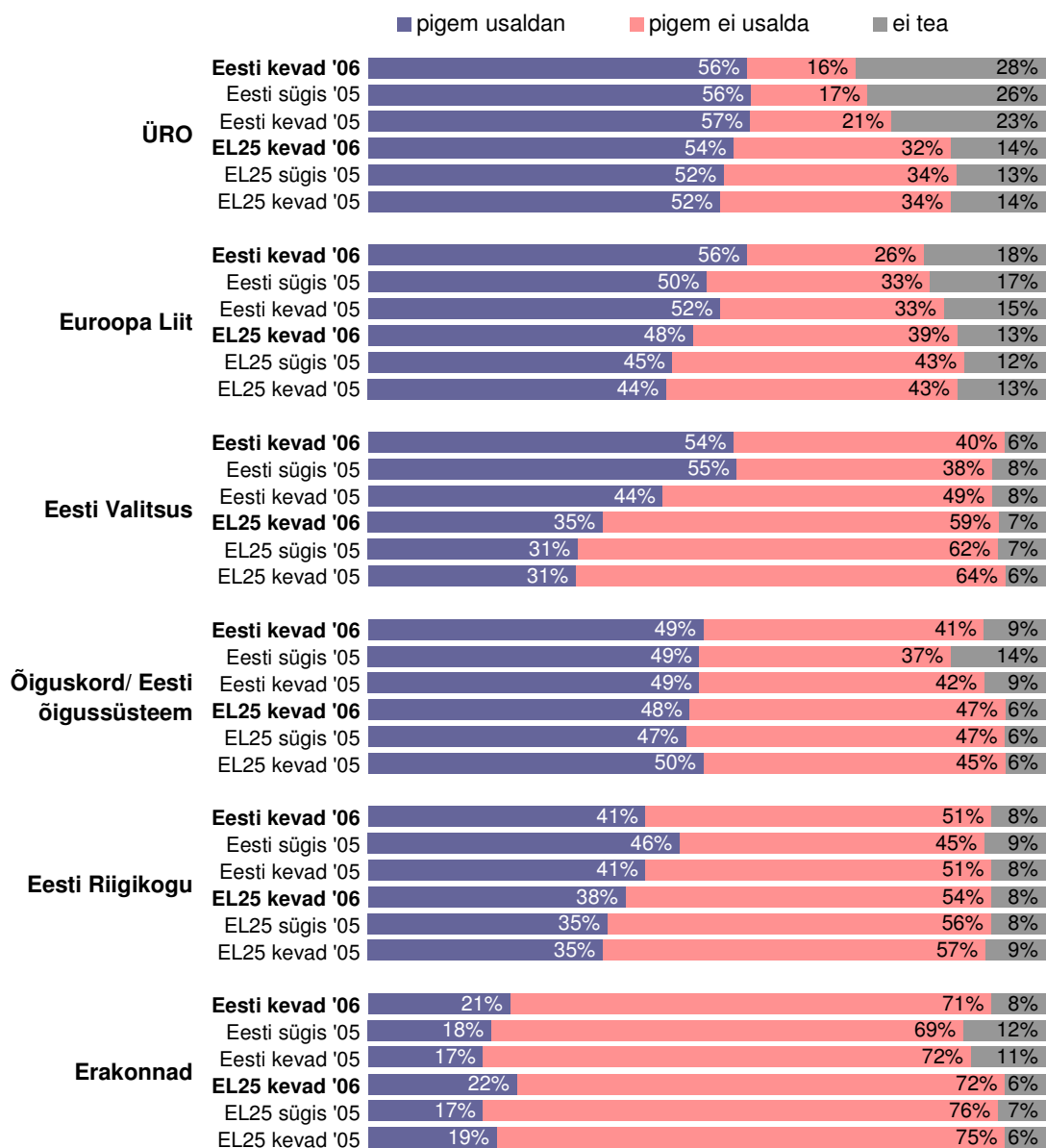
Uuringus mõõdetud kuue institutsiooni usaldusväarsuse edetabelis on seal varem domineerinud ÜRO kõrvale tõusnud võrdselt usaldusväärsetena ka Euroopa Liit ja Eesti valitsus.

Võrreldes keskmise eurooplasega usaldavad Eesti kodanikud Euroopa Liitu ja oma riigi valitsust tunduvalt enam. Samuti, kui keskmine Euroopa kodanik usaldab Euroopa Liitu enam kui oma riigi valitsust, siis Eestis oli nende kahe institutsiooni usaldusväarsus 2005. aasta kevadel võrdne. Kui vaadata institutsioonide usaldusväarsuse ajalist trendi (vt joonis poliitilise süsteemi usaldusväarsus), siis näeme, et viimase pooleteise aasta jooksul pole see alati nii olnud: eelmise valitsuse usaldusväarsus oli madalam ning Euroopa Liidu usaldusväarsus kõrgem. Valitsuse vahetus tingis ka selle institutsiooni usaldamise kasvu samas kui Euroopa Liidu usaldusväarsus kahanes tingituna ilmselt nii põhiseaduse lepingu ümber toimunud sündmustest kui ka Euroopa Liidu trahvinõuetest Eestile. 2005. aasta kevadeks oli nende kahe institutsiooni usaldusväarsus jõudnud võrdsele tasemele.

Riigikogu usaldusväarsus on läbi aja kõikunud, kuid jäänud alati madalamale tasemele kui valitsuse ja Euroopa Liidu usaldusväarsus. Siiski usaldavad eestlased oma seadusandlikku võimu pisut enam kui keskmine eurooplane.

Erakonnad on terves Euroopas ja nii ka Eestis üks vähim usaldust pälviv institutsioon.

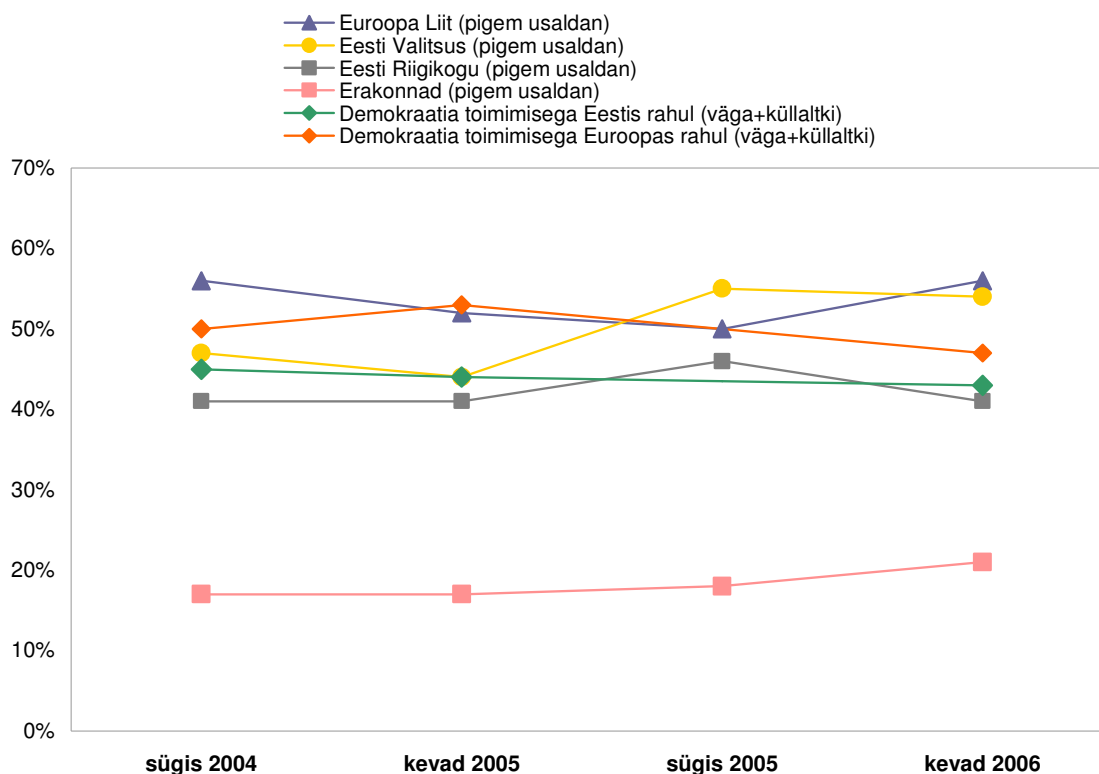
QA10. Institutsioonide usaldusväärsus

Demokraatia toimimisega on Eesti kodanikud enam rahul Euroopa tasandil kui Eesti tasandil. Siiski on usaldus ka Euroopa demokraatliku süsteemi suhtes võrreldes 2005. aasta kevadega langenud 53%-lt 47%-le. Kuigi rahulolu demokraatia toimimisega Euroopas on kõrgem, ei oska paljud kodanikest - 28% - seda hinnata.

Demokraatia toimimisega Euroopas on üle keskmise rahul 15-39 aastased, samas kui vanemate inimeste seas on rahulolevaid vähem. Siiski, Euroopa demokraatia puhul domineerib ka vanemates vanuserühmades pigem rahulolu samas kui Eesti demokraatiaga on üle 39 aastased pigem rahulolematud.

Poliitilise süsteemi usaldusväärsus

Rahulolu kohta demokraatia toimimisega Eestis ja Euroopas sügisel 2005 ei küsitud.

Demokraatia toimimisega Eestis pole eelkõige rahul madalama (haridustee lõpp kuni 15 aastasel) ja keskmise haridustaseme (haridustee lõpp 16-19 aastasel) esindajad. Nende inimeste, kelle koolitee lõppes 20 aastasel või vanemalt, arvamused demokraatia toimimisest Eestis jagunevad pooleks: pooled on rahul ja pooled mitte. Demokraatiaga Euroopas on ennekõike aga rahul just keskmine ja kõrgem haridusrühm. Madalama haridusega inimeste arvamused jagunevad pooleks ja nende seas on kõige rohkem neid (39%), kes ei oska demokraatia toimimist Euroopas hinnata.

Demokraatia toimimisega Eestis pole ennekõike rahul maaelanikud, samas kui linnades jagunevad arvamused üldjoontes pooleks. Samas demokraatia toimimisega Euroopas on erinevate asulatüüpide elanikud võrdselt rohkem rahul.

1.5 Hinnang erinevatele eluvaldkondadele Eestis

- Kõige olulisemad probleemid Eestis on kuritegevus, hinnatõus ja tervishoiusüsteem -

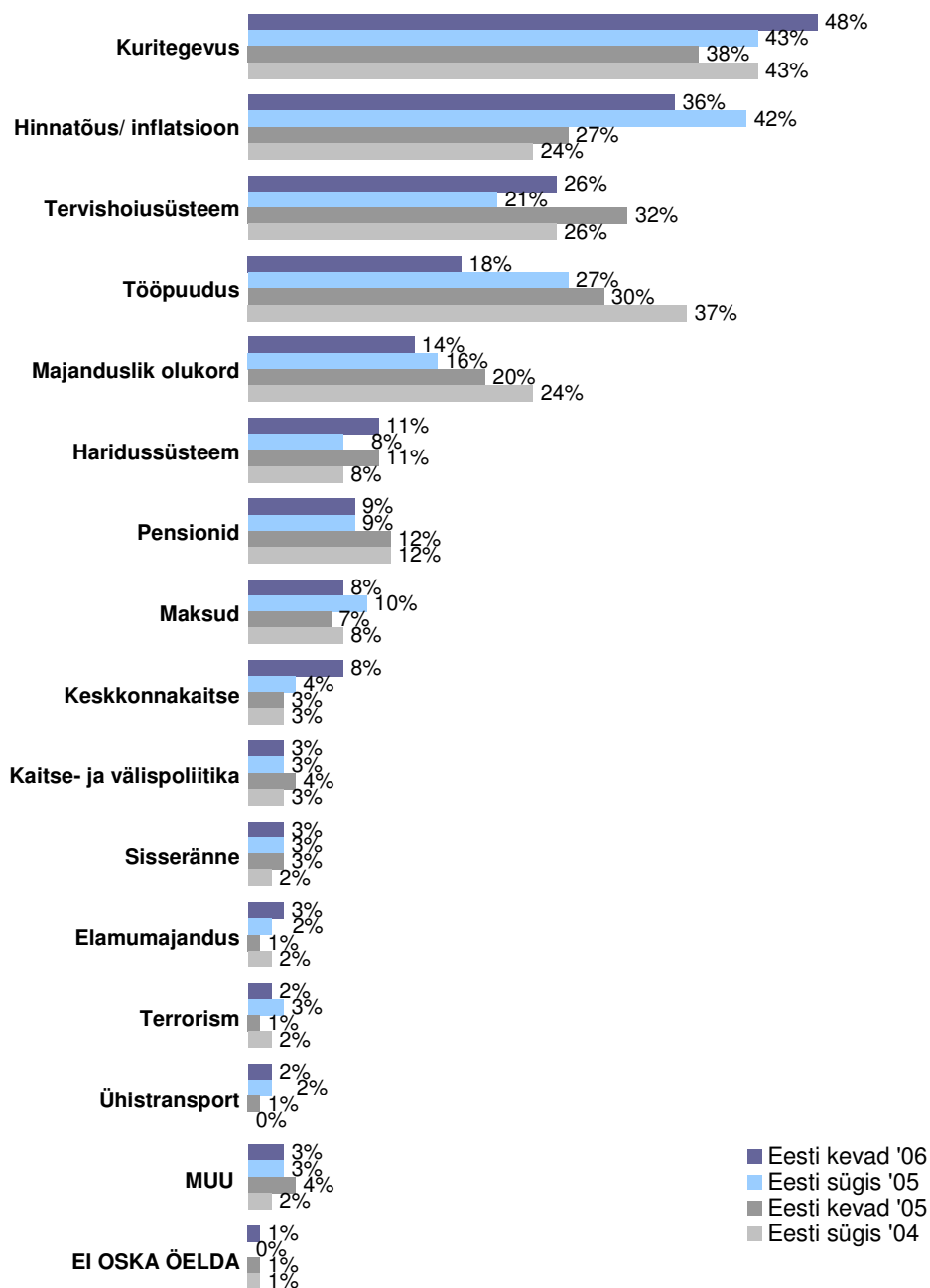
Kõige olulisemaks probleemiks Eestis peavad kodanikud endiselt kuritegevust. Selle osatähtsus on võrreldes sügisese uuringuga kasvanud 5%. Selle taga pole mitte suurenenud isiklik kokkupuude kuritegevusega (kuritegevuse statistika ei näita kuritegevuse suurenemist võrreldes eelmiste uuringuperioodidega), vaid pigem teatud kuritegude meediakajastuste mõjus, mis tekitab ebaturvalisuse fooni.

Sarnaselt sügisesele uuringule on teisel kohal hinnatõus. Kuigi seda maininud inimeste hulk on veidi väiksem, kui sügisel, ei ole suure tõenäosusega tegemist kahaneva trendiga. Sügisese uuringu ajal ja enne seda oli eriti aktuaalne kiire kütusehindade kasv, mis tekitas tollal hüppe 27%-lt 42%-le.

Kuivõrd inimeste majanduslik olukord ja tööalane olukord paranevad (seda näitasid ka ootused tulevikuks), siis nende probleemide kahanemise kõrval on probleemina taas esile kerkinud tervishoiusüsteem (26%).

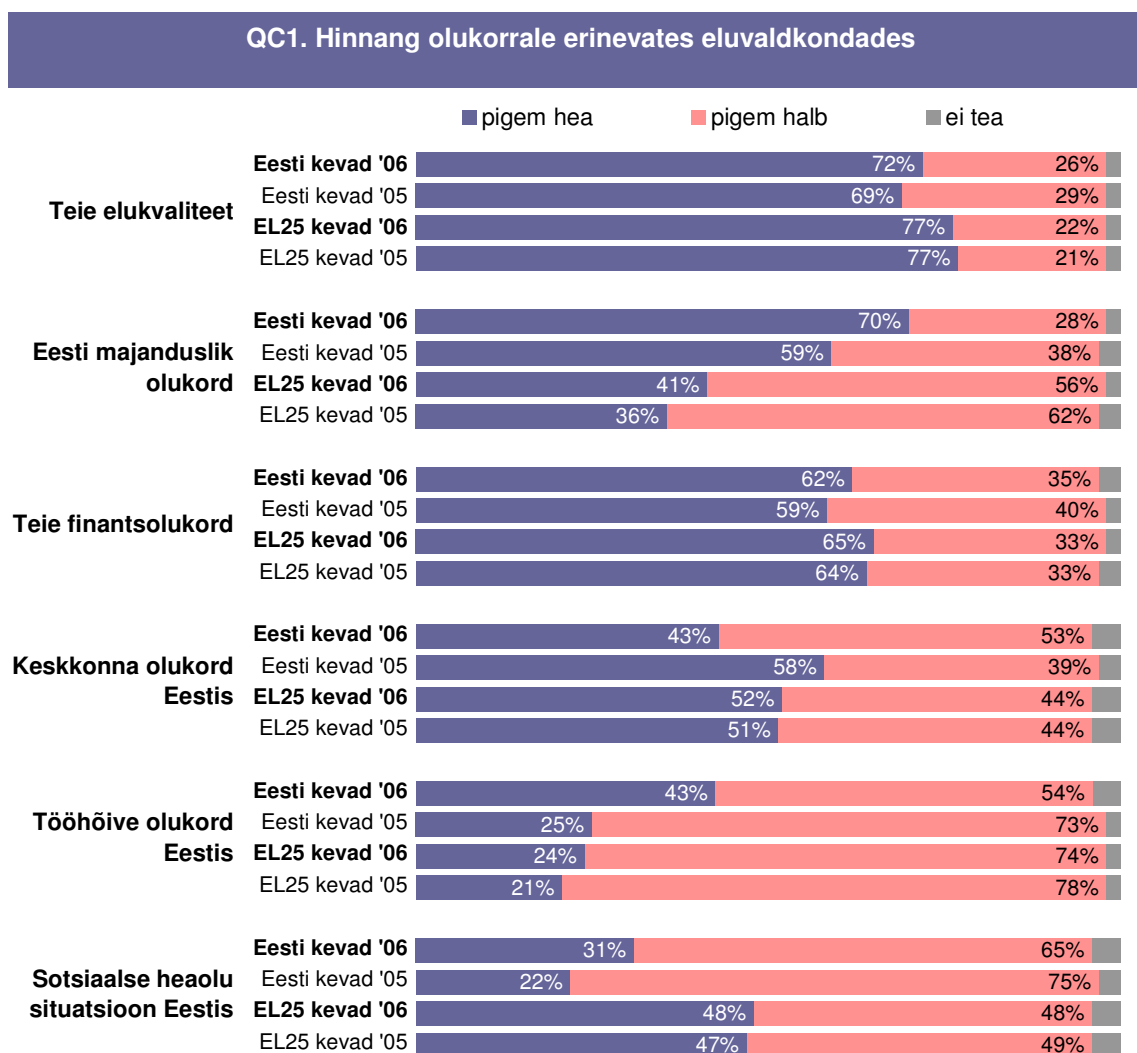
Ülejäänud probleeme toodi välja oluliselt vähem. Üks olulisem muudatus n.ö. väiksema raskusastmega probleemide puhul oli nende inimeste osakaalu tõus 4%-lt 8%-le, kes peavad probleemiks keskkonnakaitset. Sellele aitas kindlasti kaasa aasta alguses paljukajastatud merereostus.

QA28. Eesti ees seisvad kõige olulisemad küsimused
(võimalik oli valida kuni kaks varianti)

- Ligi kolmveerand Eesti kodanikest hindavad oma elukvaliteeti pigem heaks -

Kuigi 72% eestlastest peavad oma elukvaliteeti pigem heaks, leiavad vaid 4%, et see on väga hea. See näitaja kattub üldise eluga rahuloluga ning optimistlike tulevikuootustega. Euroopa Liidu liikmesriikides keskmiselt on rahulolu elukvaliteediga pisut kõrgem. Sarnaselt eluga rahulolule on hinnang elukvaliteedile kõrgem vanades liikmesriikides (79%) ning madalam uutes liikmesriikides (63%). Uute liikmesriikide keskmist näitajat tõmbab alla Läti, Leedu, Ungari, Poola ja Slovakkia kodanike madal rahulolutase.

Ligi sama suur hulk eestlasi, kui hindab heaks oma elukvaliteeti, peab pigem heaks ka Eesti majanduslikku olukorda. See hinnang on võrreldes aastataguse uuringuga tugevnenud. Selged käärid tekivad Euroopa Liidu keskmisega, kus domineerib majanduslik pessimism.

Enamiku inimeste jaoks on üks oluline elukvaliteedi komponent ka isiklik majanduslik toimetulek: oma finantsolukorda hindavad pigem heaks 62% kodanikest ning samasugune on rahulolevate inimeste osakaal ka Euroopas tervikuna.

Eesti keskkonna ja tööhõive olukorda peavad heaks juba alla poole kodanikest. Keskkonnatemaatika puhul on selgelt näha, et võrreldes aasta taguse ajaga peetakse olukorda oluliselt halvemaks.

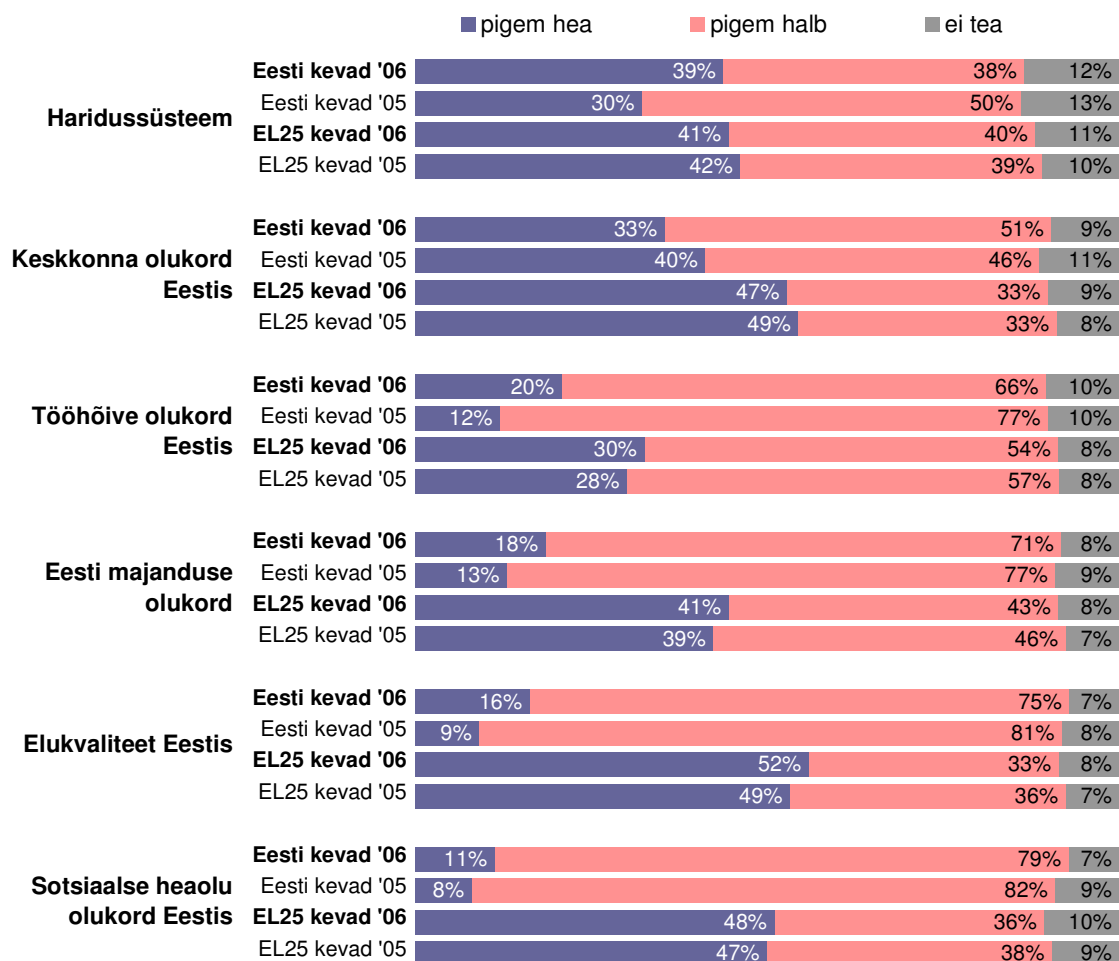
Tööhõive puhul on trend aga vastupidine, selle puhul tajutakse olukorra paranemist ning kodanike hulk, kes on tööturu arengute suhtes positiivselt meelestatud on suurem kui Euroopa Liidu liikmesriikides keskmiselt.

Kõige suuremaid probleeme mõõdetud valdkondade hulgas nähakse olevad sotsiaalse heaolu tasemes Eestis, mida kaks kolmandikku kodanikest hindavad halvaks. Siiski tajuvad kodanikud, et võrreldes aasta taguse perioodiga on sotsiaalne heaolu Eestis kasvanud. Euroopa Liidu kümnes uues liikmesriigis keskmiselt hinnatakse oma riigi sotsiaalset heaolu aga veelgi madalamalt: vaid 26% kodanikest peavad seda heaks. Keskmisest enam on sotsiaalse heaolu taseme kehvaks pidajaid Eestis 40-54 aastaste (69%), töötute (78%), juhtide (72%) ja valgekraede (74%) seas. Maaelanikud on sotsiaalse heaoluga Eestis enam rahul (36%) kui linnaelanikud (eri suurusega linnades peavad seda heaks 28%).

- Elu Euroopa Liidu liikmesriikides keskmiselt on Eesti kodanike arvates parem kui Eestis -

Kuigi suurem osa eestlastest on mitmete valdkondade arengutasemega Eestis rahul, hindavad nad haridussüsteemi, keskkonna olukorda, tööhõivet, Eesti majanduse olukorda, elukvaliteeti ning sotsiaalset heaolu võrreldes Euroopa Liidu keskmise tasemega siiski pigem halvaks. Eriti madalaid hinnanguid antakse sotsiaalse heaolu, elukvaliteedi ja majanduse olukorrale. Sellistes valdkondades nagu haridussüsteem, tööhõive, majandus üldiselt ning elukvaliteet on inimeste hinnang olukorrale paranenud: võrreldes aasta taguse ajaga on juurde tulnud neid, kes leiavad, et olukord on pigem hea. Inimeste positiivsed tulevikuootused tööhõive ja majanduse osas (vt alapunkt 1.2) toetuvad seega ennekõike sellele, et nähakse olulist arenguruumi.

**QC2. Hinnang erinevatele eluvaldkondadele Eestis (oma riigis)
võrreldes Euroopa Liidu liikmesriikide keskmisega**

1.6 Subjektiivne seotusetaju

Nii Eesti kui Euroopa kodanikud tervikuna tunnevad end kõige enam olevat seotuna oma riigiga ning alles seejärel geograafiliselt piiratuma alaga: oma linna või külaga.

Regionaalselt või piirkondlikku seotust tunnetavad eestlased pisut vähem kui ülejäänud Euroopa kodanikud. Ilmselt tingib seda riigi väiksus, kus piirkonnad oma eripärase kultuuri ja elulaadiga eristuvad võrreldes mõne Euroopa suurema riigiga vähem.

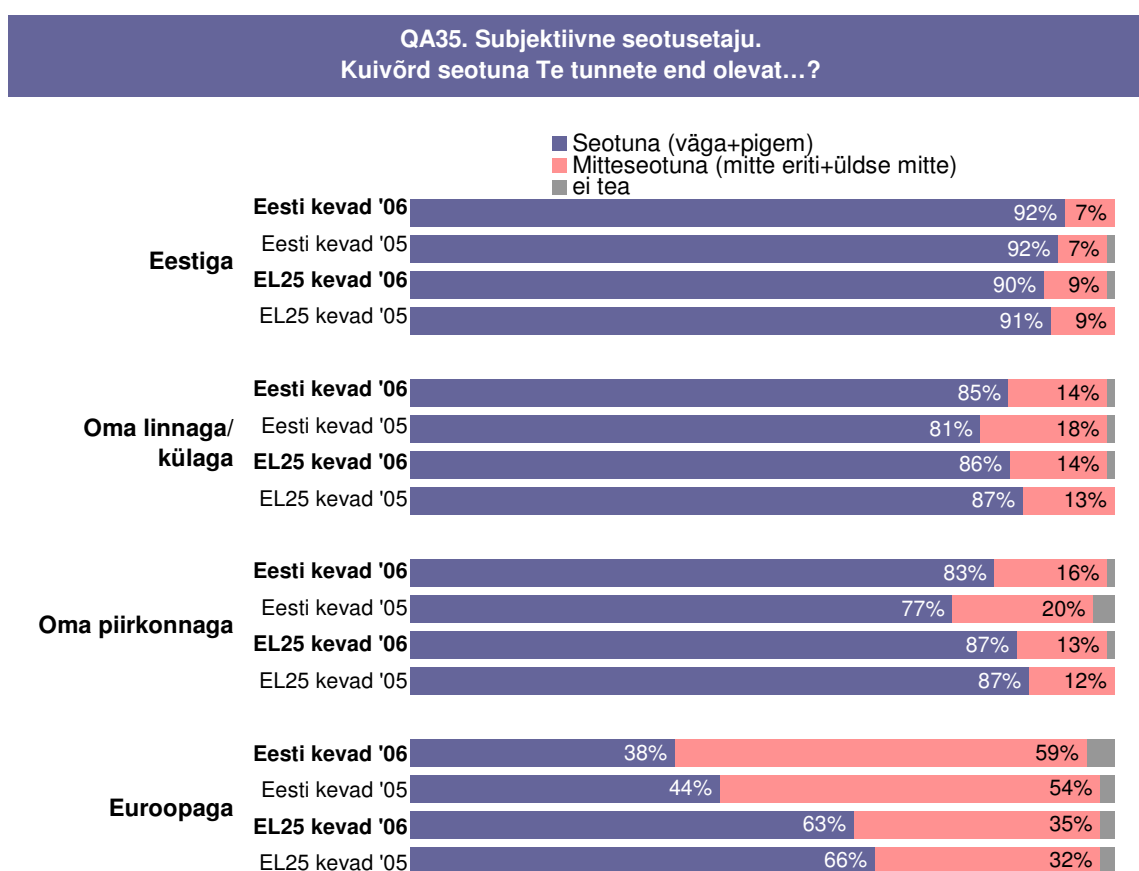
Seotust Euroopaga tunnevad eestlased aga oluliselt vähem kui eurooplased keskmiselt. Kõige suuremat seotust Euroopaga tunnevad kodanikud Poolas (84%), Ungaris (83%), Rootsis (77%), Luksemburgis (76%), Belgias (71%) ja Tšehhis (71%). Lisaks Eesti kodanikele tunnevad end Euroopaga olevat vähem seotud ka kreeklased (43%), leedukad (42%) ja Küprose valitsuse poolt kontrollitavatel aladel elavad kodanikud (27%). Lätlastest tunnevad end Euroopaga seotud olevat 50% ja soomlastest 67%.

Eestis tunnevad seotust Euroopaga ennekõike vanuserühmad 15-54 eluaasta vahel, kus seotust tundvate inimeste osakaal jääb 40% lähedusse või pisut üle selle. Üle 54-aastastest tunnevad seotust vaid 30%.

Ka haridustaseme kasvades tõuseb seotusetunne Euroopaga: kõige madalamas rühmas tunneb seotust 23% ja kõige kõrgemas 45%.

Ka tunnevad linnaelanikud end olevat enam seotud kui maaelanikud: linnades tunnevad end Euroopaga seotuna ligikaudu 40% kodanikest ja maal vaid 31%.

Sotsiaalse positsiooni lõikes ilmnevad väga suured erinevused: kui iseendale tööandjatest tunnevad seotust Euroopaga 74%, siis kodustest ja pensionäridest vaid 29% ning töolistest 32%. Töötutest tunnetavad seotust 54% ja ülejäänud rühmade esindajatest ligikaudu 40%.

2. Eesti kodanikud ja Euroopa Liit

Antud peatükk keskendub kodanike Euroopa Liidu alaste hoiakute erinevate tahkudele: sellele, milline on Euroopa Liidu maine ja tähendus, kuivõrd kodanikud liitu kuulumist toetavad, kuivõrd ja millist kasu nad sellest näevad, kuivõrd informeeritud liidust ollakse, kuivõrd usaldatakse Euroopa institutsioone ja millisena nähakse Euroopa Liidu rolli.

2.1 Eestlaste hoiakud Euroopa Liidu suhtes

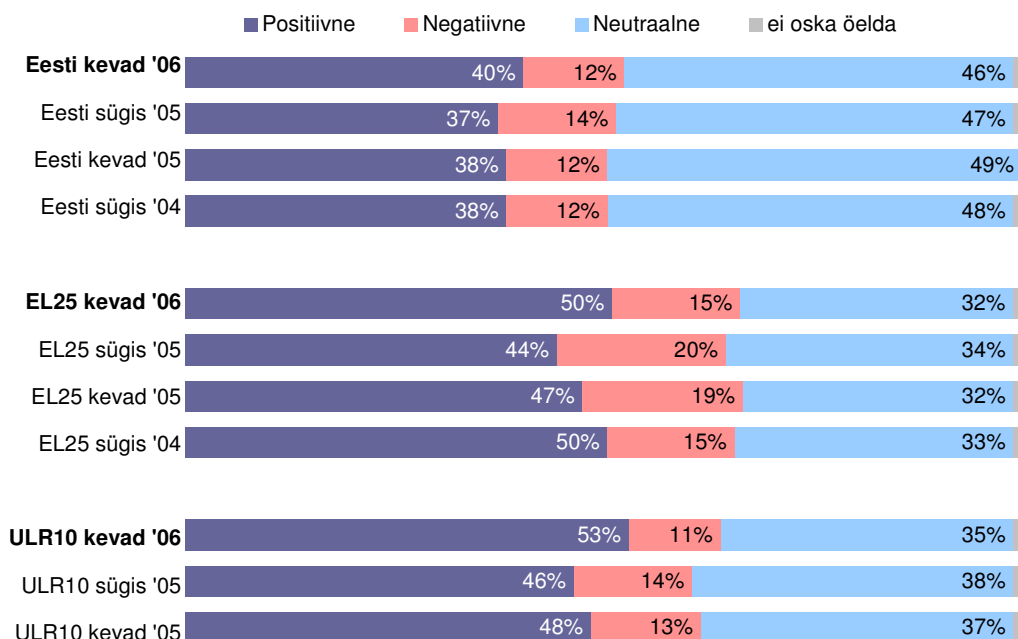
Euroopa Liidu maine ja tähendus

- Eesti kodanike mulje Euroopa Liidust püsib endiselt neutraalsena -

46% kodanikest on Euroopa Liit jätnud neutraalse mulje ning sellisena on see püsinud viimase pooleteise aasta jooksul. Pisut vähem on neid, kel on Euroopa Liidust positiivne mulje. Nende osakaal, kellele Euroopa Liit on jätnud negatiivse mulje, on väike.

Euroopa Liidu kodanike keskmine arvamus Euroopa Liidust on pigem positiivne. Kõige positiivsem mulje liidust on iirlastel (73%), itaallastel (68%), hispaanlastel (62%) ja sloveenlastel (60%). Leedus omavad liidust positiivset muljet 52% ning Lätis 35% kodanikest. Läti kodanike jaoks on liidu maine sarnaselt eestlastele ennekõike neutraalne (47%).

QA13. Üldine mulje Euroopa Liidust

- Euroopa Liit seostub Eesti kodanikele vabadusega reisida, õppida ja töötada kõikjal - Euroopa Liidus, bürokraatiaga ning suurema sõnaõigusega maailmas

Liikumisvabadusega seostab Euroopa Liitu 48% kodanikest, bürokraatiaga 45% ning suurema sõnaõigusega maailmas 26%. Peaaegu sama paljude inimeste jaoks tekitab liit seoseid euroga (22%). Kõige vähem seostub liit töötusega (13%), meie kultuurilise eripära kadumisega (12%) ja raha

raiskamisega (11%). Seos kultuurilise eripära kadumisega on võrreldes sügisese uuringuga langenud 5% võrra.

Euroopa Liidus keskmiselt on Euroopa Liidu tähendus mõnevõrra teistsugune. Kuigi eurooplased keskmiselt sarnaselt eestlastele seostavad liitu enim liikumisvabadusega (50%), on teisel kohal euro (38%) ning kolmandal rahu (32%). Võrdselt 28% mainivad ka kultuurilist mitmekesisust ja suuremat sõnaõigust maailmas. Eesti kodanikest mainisid rahu 17% ning kultuurilist mitmekesisust 18%. Bürokratiat mainib keskmine eurooplane oluliselt harvem kui Eesti kodanik: vaid 23% tõid selle seose välja. Eestlaste kõrval mainivad seda sagedamini soomlased (48%) ning rootslased (45%). Kõige vähem mainivad bürokratiat lõunaeurooplased (Kreekas, Hispaanias, Itaalias, Küprosel, Portugalis ja Maltal toovad seda välja alla 10% kodanikest), aga ka leedukad, iirlased ja ungarlased. Kõige vähem seostub liit Euroopa kodanikele kultuurilise eripära kadumisega (14%) ning sotsiaalkaitsega (10%). Eesti kodanikest seostavad liitu sotsiaalkaitsega 15%.

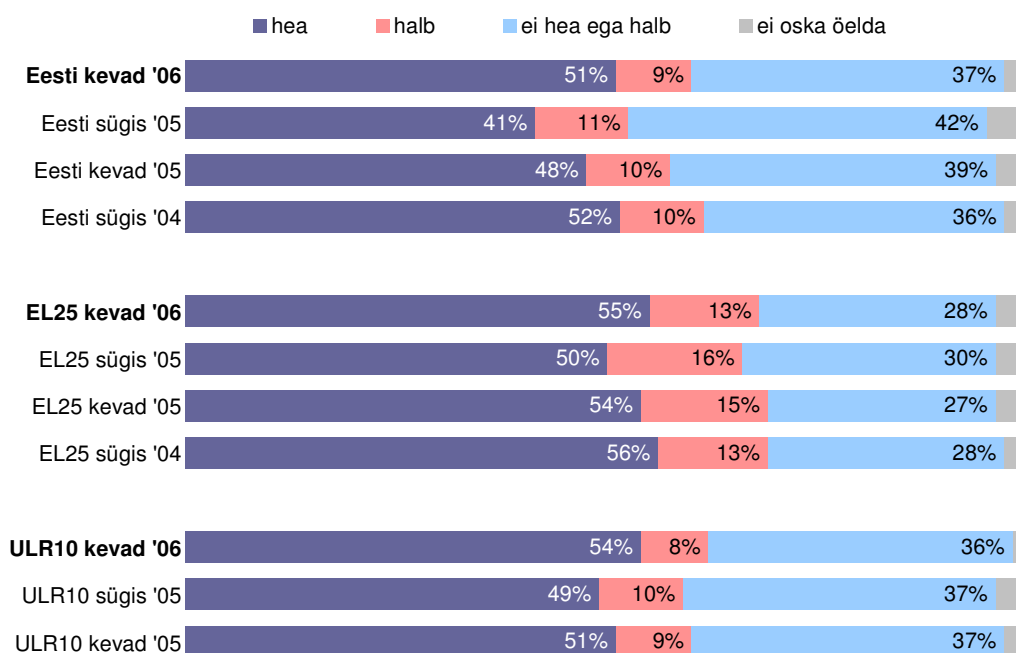
Euroopa Liidu toetus ja tajutud kasu

- Kodanikud toetavad Eesti kuulumist Euroopa Liitu -

Üldiselt on viimase pooleteise aasta jooksul domineerinud liitu kuulumise toetamine. Vaid 2005. aasta sügiseks langes kindel toetus oluliselt ning toetajate kõrvale tuli juurde kõhklejaid. Tegemist oli perioodiga, mil liidu tasandil oli palju otsustamatust (kevadellükkasid Holland ja Prantsusmaa elanikud rahvahääletusel tagasi Euroopa põhiseaduse, mille edasine saatus jäi lahtiseks; tekkisid arutelud, kuidas Euroopa Liit peaks edasi minema).

2006. aasta kevadeks on kindel toetus taastunud: liitu kuulumist toetavad pooled Eesti kodanikest ning 37% suhtusid sellesse neutraalselt pidades seda ei heaks ega halvaks. Euroopa Liidus tervikuna oli toetus pisut kõrgem (55%), ent seal oli ka veidi rohkem oma riigi liitu kuulumise vastaseid (13%). Kõige tugevam on toetus Lääne-Eestis (Läänemaa, Saaremaa, Hiiumaa ja Pärnumaa), kus see on 62% ning Tallinnas (56%). Tartu piirkonnas (Tartu- ja Jõgevamaa) ning Lõuna-Eestis (Võru-, Valga-, Põlva- ja Viljandimaal) on toetajaid 49%, Põhja-Eestis (Harju- ja Järvamaa) 45% ning Virumaal 43%.

QA11. Hinnang Eesti (oma riigi) kuulumisele Euroopa Liitu

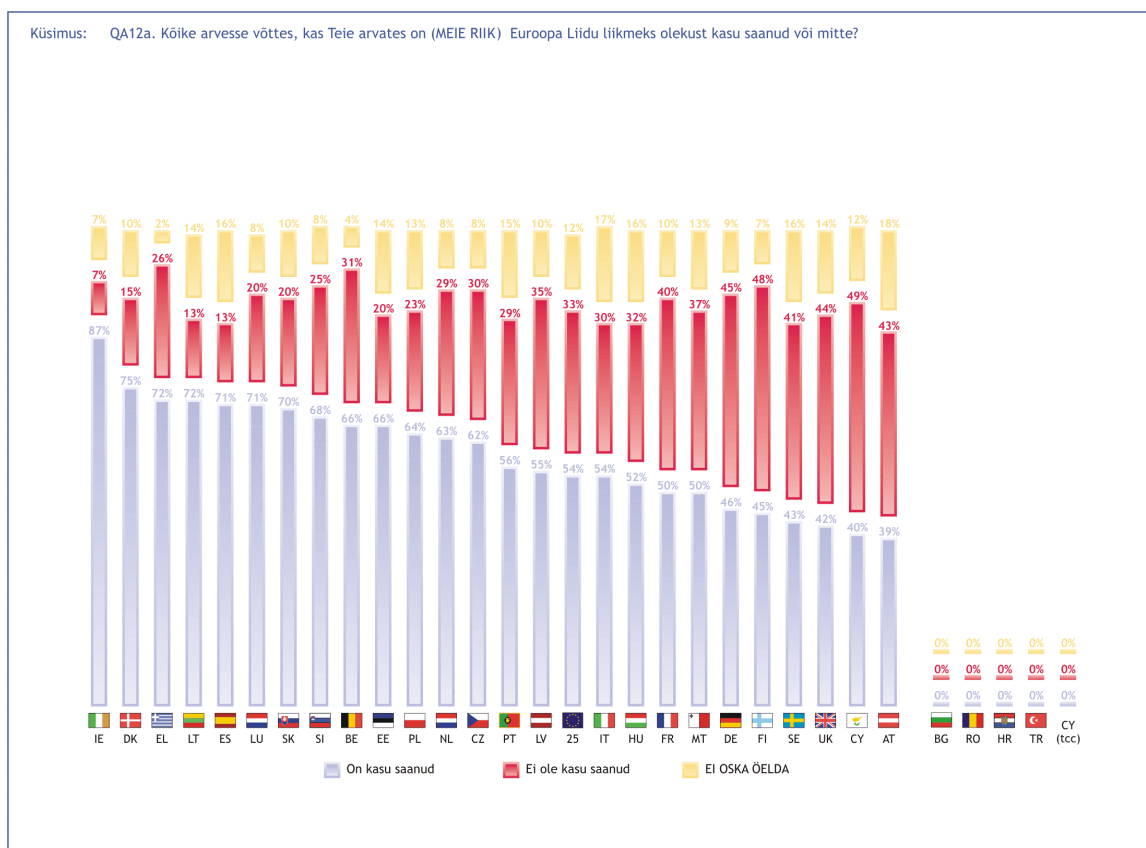

- Euroopa Liit toob Eestile kasu -

Sellela nõustuvad ligi kaks kolmandikku Eesti elanikest ning nende hulk ületab Euroopa Liidu keskmist. Võrreldes sügisega on selliste kodanike hulk Eestis kasvanud 10% võrra, samas on vähenenud nii nende osakaal, kes kasu ei näe, kui ka nende hulk, kes ei osanud seisukohta võtta.

Euroopa tasandil tunnevad liidust kõige enam kasu iirlased ning kõige vähem üldiselt skeptilisemad riigid: Austria, Ühendkuningriik ning Rootsi.

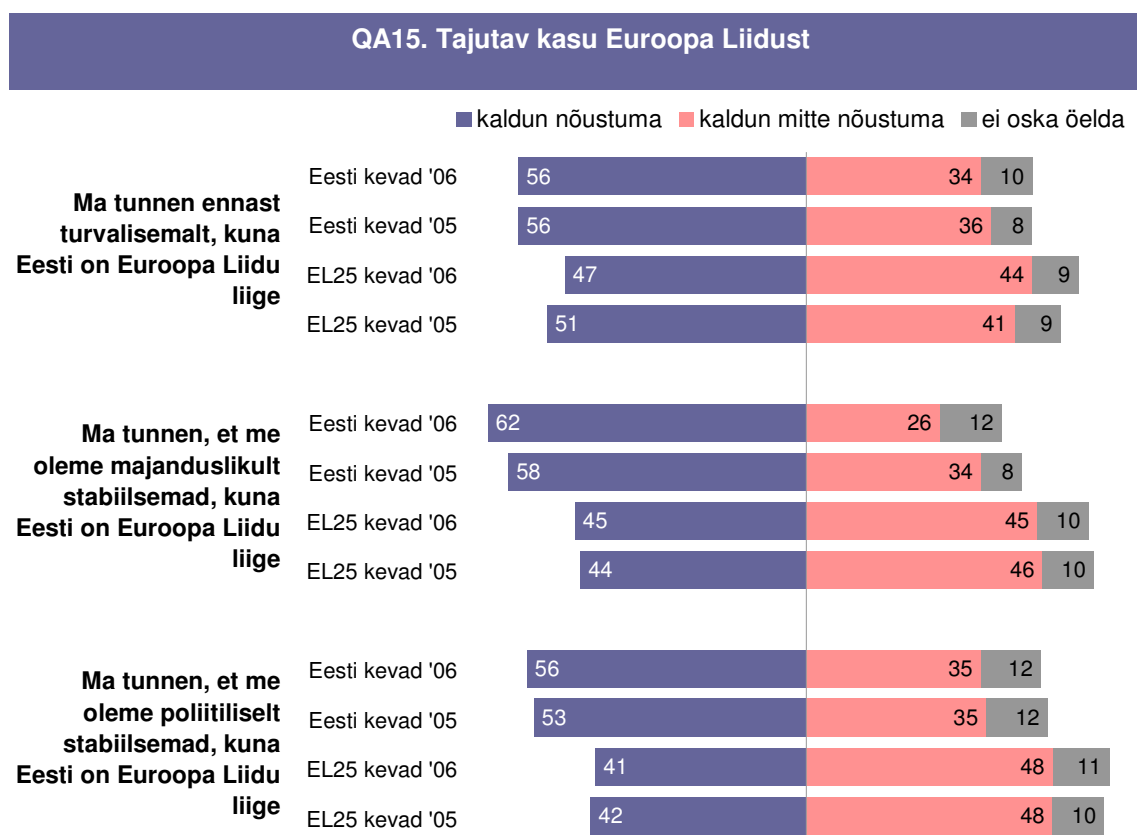
Kasu tunnetavad ennekõike mehed, nooremad ja haritumad inimesed ning linnaelanikud. Toetus Euroopa Liidule on otseselt seotud nägemusega sellest, kuivõrd toob liikmeks olek kasu. Nende seas, kes ei pea liitu ei heaks ega halvaks domineerib usk, et liit on siiski kasulik (49%).

- Euroopa Liit tagab kodanike jaoks majandusliku stabiilsuse, kuid tõstab ka - üldist turvalisust ja poliitilist stabiilsust

Kõigi mainitud aspektidega nõustuvad üle poole kodanikest. Euroopa Liidus tervikuna tuuakse turvalisuse, majandusliku ja poliitilise stabiilsusega seotud aspekte välja vähem. Ennekõike usuvad eestlased Euroopa keskmisest enam Euroopa Liitu kui poliitilise stabiilsuse tagajasse. Euroopa keskmisel tasemel ei tunnetata ligi pooled kodanikest aga oma riigi suuremat poliitilist stabiilsust tänu Euroopa Liitu kuulumisele.

Euroopa Liitu kuulumise toetajad: nooremad, haritumad ja linnades elavad inimesed kalduvad üldjuhul enam nõustuma nende kolme Euroopa Liidu kasu väljatoovate aspektidega. Enim seostub see majandusliku ja poliitilise stabiilsusega. Üldist turvalisuse kasvu tunnetavad aga ka vanemad ning väikelinnades ja maal elavad inimesed.

Euroopa Liidu toimimine ja institutsioonid

- Pooled Eesti kodanikest saavad aru, kuidas Euroopa Liit toimib -

Sellest, kuidas Euroopa Liit toimib, saavad enda väitel aru ligi pooled Eesti kodanikest: 48%. 42% väidavad, et nad ei saa sellest aru ning 10% ei oska öelda. Nende näitajate poolest kattub Eesti Euroopa Liidu keskmisega, kus liidu toimimist mõistvate ja mittemõistvate kodanike arv on võrdväärselt 46%. Uute liikmeriikide kodanikud tunnevad end Euroopa Liidu toimimise osas teadlikumatenä: sellest saavad aru 53%. Olulisi muutusi viimase pooleteise aasta jooksul selles näitajas toimunud ei ole.

Mehed väidavad sagedamini kui naised, et mõistavad liidu toimimist: vastavalt 54% ja 43%. Naised leiavad pigem, et nad ei saa sellest aru. Kõige enam arvavad liitu mõistvat 25-39 aastased: 56% ja kõige vähem üle 54 aastased (41%).

Ootuspäraselt mõjutab ka haridustase: kõige haritumatest saavad liidu toimimisest aru 61% ja kõige vähem harituteist vaid 32%.

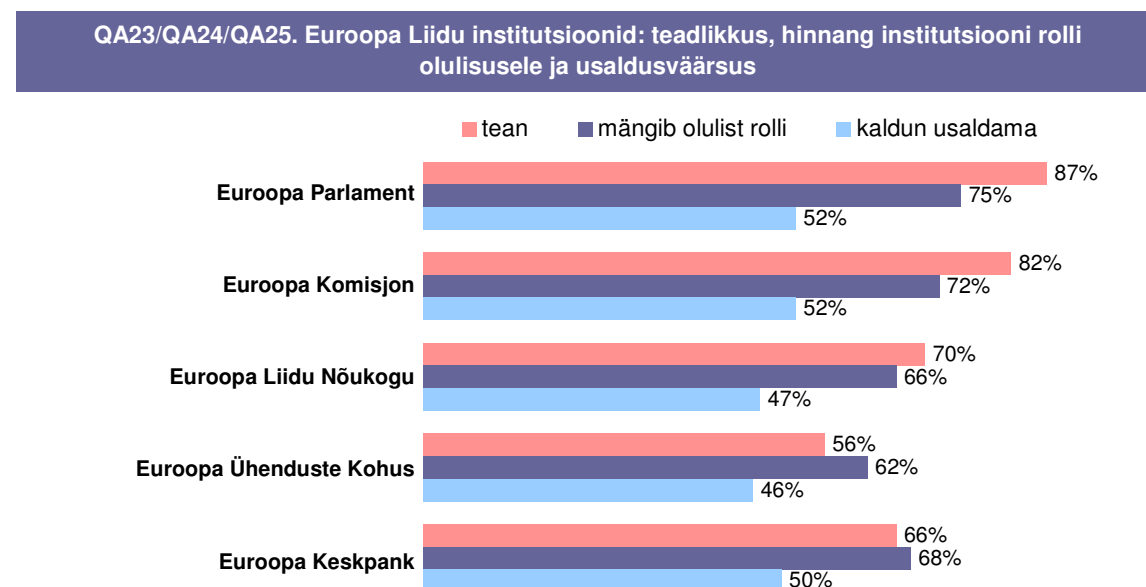
Kõige enam väidavad end liidu toimimist mõistvat Eesti väikese ja keskmise suurusega linnade elanikud: 54%. Maa- ja suurte linnade elanikest väidavad seda 45% ja 46%.

Euroopa Liidu toetajate ja usaldajate seas on neid, kes liidu toimimist mõistavad oluliselt enam kui mittetoetajate seas.

**- Eestlased on Euroopa Liidu institutsioonidest sama teadlikud kui -
Euroopa kodanikud keskmiselt**

Eestlaste teadlikkust Euroopa Liidu institutsioonidest võib pidada üsna kõrgeks. Laias laastus on kodanikud oma teadlikkuselt samal tasemel kui Euroopa kodanikud keskmiselt. Üldjuhul usaldavad kodanikud neid institutsioone rohkem, millest nad on kuulnud ning mille rolli nad peavad oluliseks. Selles osas on esikohal Euroopa Parlament, Euroopa Komisjon ning Euroopa Keskpank. Võrreldes sügisega pole Euroopa Parlamendi ja Komisjoni usaldusväärsus muutunud. Ülejäänud kolme institutsiooni usaldusväärsus on kasvanud vastavalt 5% Euroopa Liidu Nõukogu puhul, 4% Euroopa Ühenduste Kohtu puhul ning 7% Euroopa Keskpanga puhul.

Üldiselt on nooremad ning haritumad inimesed institutsioonidest enam teadlikud. Teadlikkus langeb oluliselt võrreldes teiste vanusrühmadega 55-aastaste ja vanemate seas. Samuti on linnaelanikud (eriti suuremate linnade elanikud) teadlikumad kui maaelanikud.

2.2 Euroopa Liidu alased teadmised

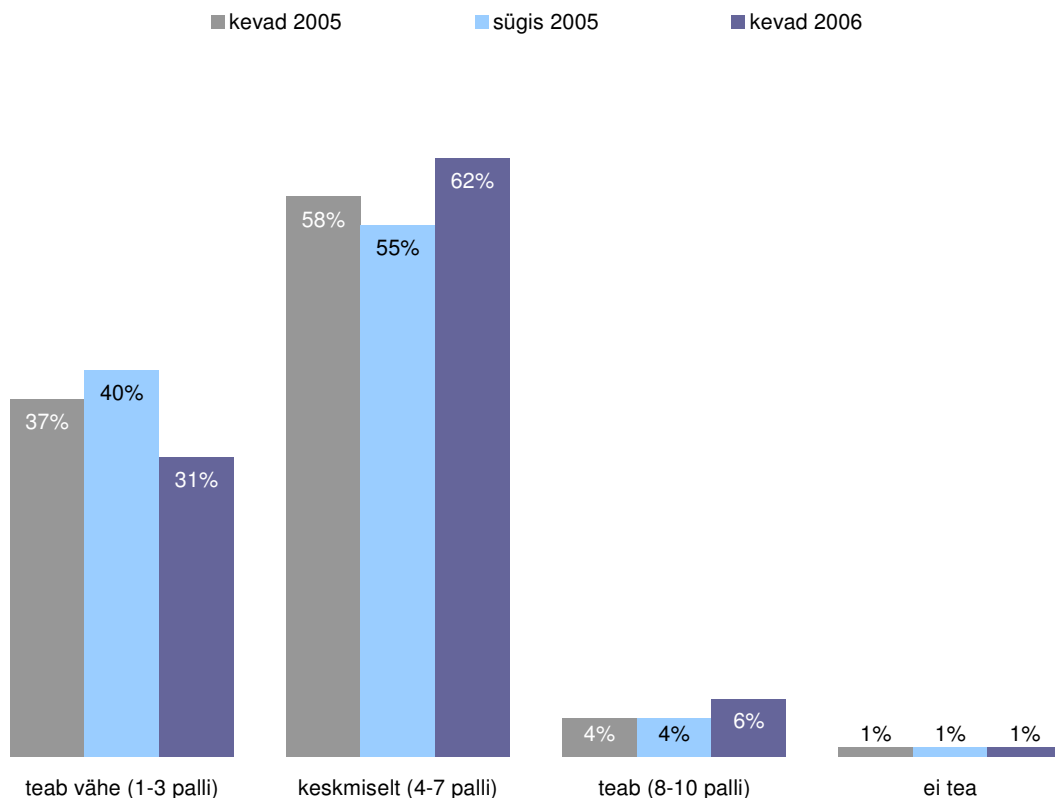
- Eesti kodanik on Euroopa Liidust, selle poliitikatest ja institutsioonidest keskmiselt teadlik -

Eestlaste subjektiivne hinnang oma teadlikkusele Euroopa Liidust on mõnevõrra kasvanud: nende osakaal, kes 10-pallisel skaalal andsid oma teadlikkusele 4-7 palli on tõusnud üle 60%. Samas on vähenenud nende osakaal, kes hindasid oma teadlikkust vaid 1-3 palliga. Keskmine teadlikkus 10-pallisel skaalal oli sügisese uuringu kohaselt 4 palli ja on nüüdseks tõusnud 4,4 pallini. Euroopa Liidus keskmiselt on teadlikkuse tase 4,5 palli ning see on võrdne nii uutes kui vanades liikmesriikides.

Mehed on keskmiselt teadlikumad kui naised. Kõige teadlikum vanuserühm on 25-34 aastased (4,7 palli) ja kõige vähem teavad üle 55-aastased (4,2 palli). Erineva haridustasemega inimeste vahel on

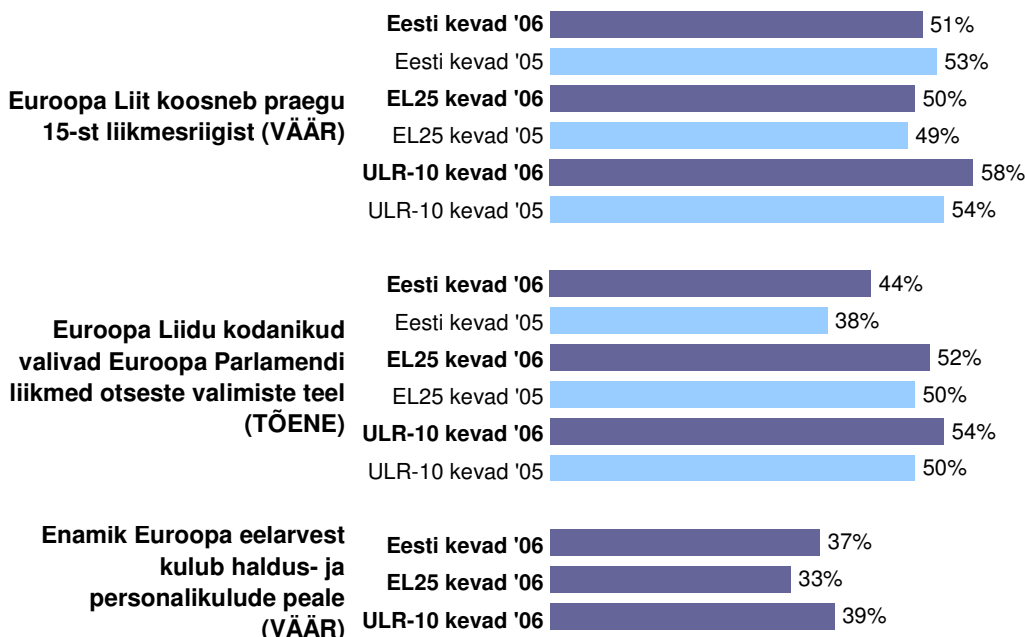
teadlikkuses suured erinevused: kõige vähem haritute keskmine on 3,2 palli samas kui kõige haritumate puhul on see 5 palli. Maaelanikud on mõneti vähem teadlikud (4,1 palli) kui väike- ja keskmiste linnade (4,7 palli) ja suurte linnade (4,5 palli) elanikud.

QA19. Teadlikkus Euroopa Liidust, tema poliitikatest ning institutsioonidest
(vastamisel kasutati 10 palli skaalat, kus 1 tähendas, et ei teata mitte midagi ja 10 tähendas, et teatakse palju)

Uuringu käigus viidi vastajatega läbi ka väike teadmiste kontroll, mille käigus nad pidid hindama Euroopa Liitu puudutavate kõige üldisemate väidete õigsust. Selle testi kohaselt teavad Euroopa Liitu puudutavaid põhifakte vähem kui pooled elanikest. Pooled kodanikest teavad, et Euroopa Liitu ei kuulu 15 riiki (antud väite vääramaks pidamine ei võimalda järeldada seda, et inimene on kursis tegeliku liikmesriikide arvuga). Euroopa Parlamendi valimise osas on eestlased vähem teadlikud kui eurooplased keskmiselt. Samuti viitab väite "Enamik Euroopa eelarvest kulub haldus- ja personalikulude peale" vääramaks pidajate 37% osakaal sellele, et suur osa kodanikest pole kursis sellega, kuidas Euroopa Liidu eelarve tegelikult jaguneb.

QA26. Euroopa Liitu puudutavate teadmiste test
(% neist, kes andsid õige vastuse)

2.3 Euroopa Liidu roll

- Kõige sagedamini prognoosivad ja soovivad Eesti kodanikud, et Euroopa Liidu roll nende - elus peaks viie aasta pärast jääma samaks

Pisut väiksem hulk (39%) leiab, et ilmselt muutub liidu roll olulisemaks ja marginaalne osa leiab, et roll väheneb. Eestlaste hinnang Euroopa Liidu rollile tulevikus on üsna sarnane Euroopa keskmise tasemega, kus 43% arvab, et roll ei muutu, 41% leiab, et see suureneb ning 9% prognoosib, et see kahaneb.

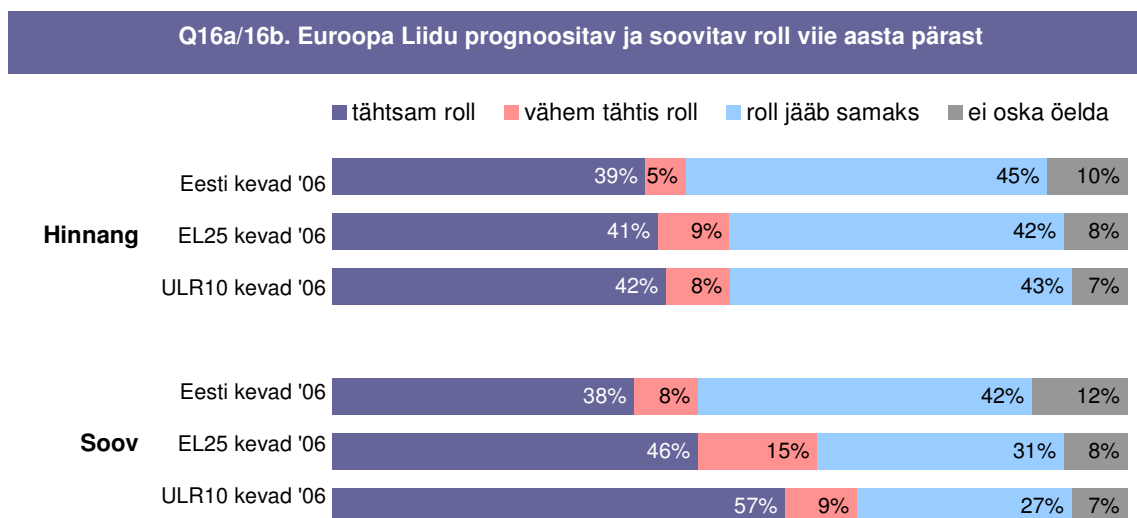
Suurem osa eri liikmesriikidest ei leia, et Euroopa Liidu roll viie aastaga suureneb. Samas viib Euroopa keskmise hinnangu liidu rolli suurenemise kohta kõrgeks Küpros, kus seda leiavad 63% valituse poolt kontrollitaval alal elavatest elanikest. Ilmselt on selle taga lootus, et Euroopa Liit aitab lahendada konflikti Türgiga. See, et eestlased hindavad liidu rolli tulevikus samaks, tuleneb ilmselt eelkõige sellest, et liidu rolli peetakse juba praegu küllaltki suureks. Selle määravat ja reguleerivat rolli tajutakse üsna palju, siit ka keskmisest kõrgem Euroopa Liidu seostamine bürokraatiaga.

Kui rääkida sellest, millised on Eesti kodanike soovid Euroopa Liidu rolli osas viie aasta pärast, siis kodanike hinnangud ja soovid üldjoontes kattuvad: kõige sagedamini soovitakse rolli samaks jäämist, mõneti väiksem hulk soovib selle suurenemist ja vaid 8% selle vähenemist.

Euroopa Liidu keskmisel tasandil on ülekaalus soov rolli suurenemiseks, kuid selle näitaja kõrge taseme põhjuseks on Küpros (72%). Skaala teises otsas on Soome, kus liidu rolli suurenemist soovivad vaid veerand kodanikest. Uute liikmesriikide keskmine on kõrgem, kui tervel liidul kokku: seda tingib tõik, et vaid Eesti ja Sloveenia (kui ühed arenenumad uued liikmesriigid) on need, kus

kodanikud pigem ei soovi liidu rolli suurenemist. Ülejäänud uutes liikmesriikides soovivad seda vähemalt pooled kodanikest, Poolas koguni 62%.

Olulisi muudatusi Euroopa Liidu prognoositavas ja soovitavas rollis pole ei Eesti ega tervikuna Euroopa puhul viimase aasta jooksul toimunud.

Nii nagu noored on üldiselt Euroopa Liidu suhtes positiivsemalt meelestatud, nii on nad ka avatumad liidu rolli tähtsamaks muutumisele: seda soovivad 45% 15-24 aastastest ja 44% 25-39 aastastest. 40-54 aastastest soovivad seda 38% ning veel vanematest 30%. Hariduse ja liidu rolli tähtsamaks muutumise vahel nii lineaarset seost ei teki: enim soovivad liitu tähtsamana näha need, kelle haridustee lõppes 16-19 aastasel (41%), 35%-ga järgnevad kõige paremini haritud ning kõige vähem haritud soovivad seda 22%.

Sotsiaalse staatuse lõikes soovivad liidu rolli suurenemist mittejuhtivatel kohtadel töötavad iseendale tööandjad (49%), valgekraed ning töötud (mõlemad 47%). Kõige vähem soovivad seda töölised (37%) ja pensionärid (28%).

Maaelanikest soovivad liidu rolli suurenemist 30%, väike- ja keskmise suurusega linnade elanikest (40%) ja suurte linnade elanikest 44%. Regionaalses lõikes soovivad rolli suurenemist kõige enam Tallinna (44%), Põhja-Eesti (37%) ning Lääne-Eesti (42%) elanikud ja kõige vähem Tartu- ja Jõgevamaa ning Lõuna-Eesti elanikud (33%). Virumaal on selliseid kodanikke 36%.

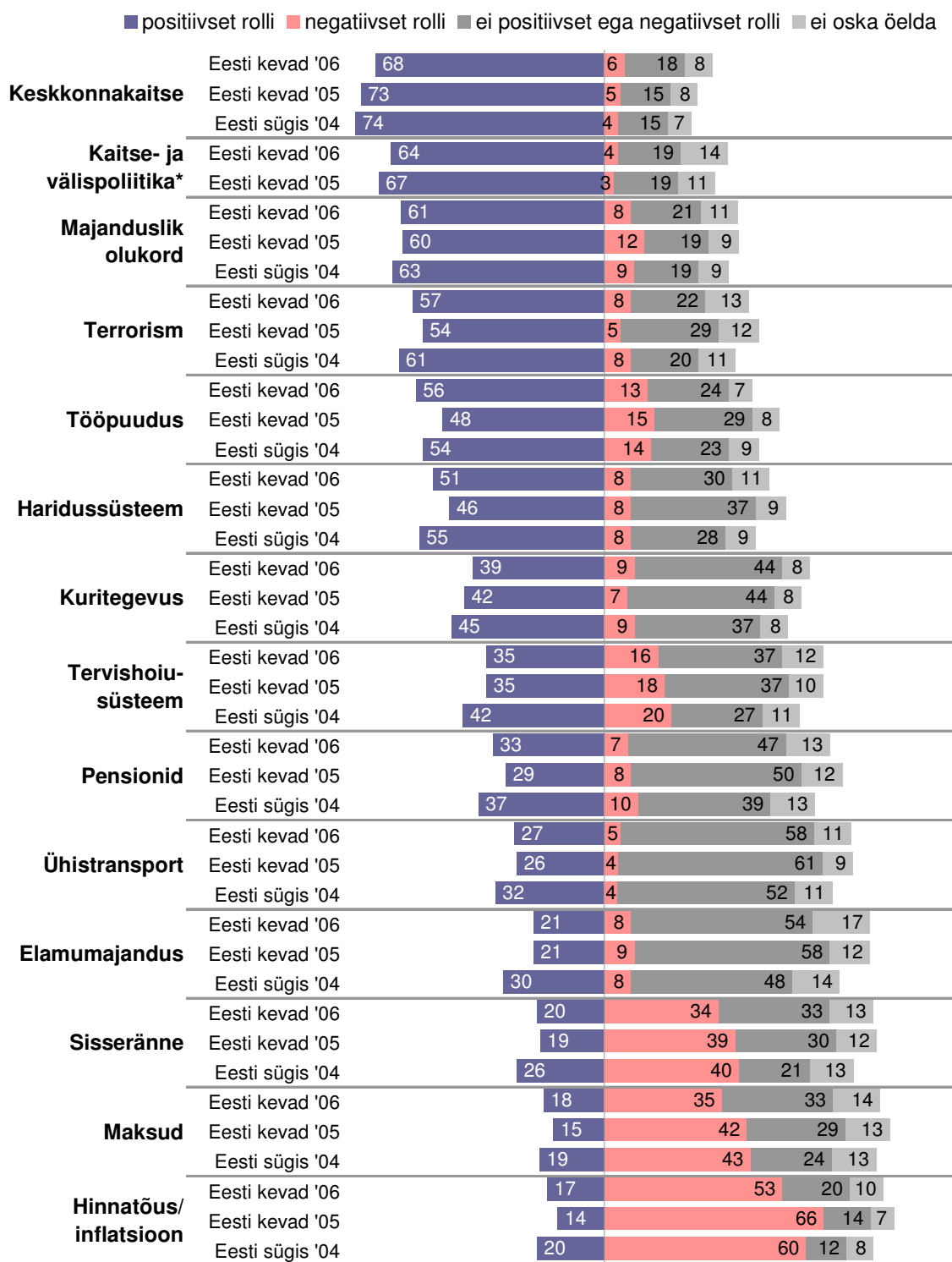
- Euroopa Liidu rolli tajutakse Eestis kõige positiivsemana keskkonnakaitstes, -kaitse- ja välispoliitikas ning majandusliku olukorra kujundamisel

Keskkonnakaitse puhul näevad Eesti kodanikud liidu rolli oluliselt suuremana, kui Euroopa Liidu liikmesriikides keskmiselt. Ajalise trendi võrdlus näitab siiski seda, et pisut on kodanike usk selles valdkonnas kahanenud: seda ilmselt ka hiljutiste merereostuste taustal. Kaitse- ja välispoliitika ning majandusliku olukorra puhul olulisi muudatusi pooleteise aasta jooksul ei ilmne.

Veel nähakse liidu rolli pigem positiivsena terrorismi ja tööpuudusega võitlemises ning haridussüsteemi puhul. Neutraalsena tajutakse seda kuritegevuse vastu võitlemises, tervishoiusüsteemis, pensionite, ühistranspordi ja elamumajanduse puhul. Kuritegevuse valdkonnas, mida kodanikud peavad ühes olulisemaks probleemiks Eestis (vt punkt 1.5), on kodanike usk liidu positiivsesse rolli selgelt kahanenud, pigem leitakse üha enam, et Euroopa Liit selles vallas Eestit ei

mõjuta. Euroopa Liidus tervikuna usutakse siiski, et liit teeb kuritegevuse vallas midagi ära, seda leiavad 42% ning 36% leiavad, et roll on antud valdkonnas pigem neutraalne.

QA29. Euroopa Liidu roll erinevates valdkondades Eestis

* kaitse- ja välispoliitika kohta sel kujul 2004. aasta sügisel ei küsitud, ajaline trend puudub.

Pigem negatiivse või neutraalsena nähakse Euroopa Liidu mõju sisserändele ja maksudele Eestis. Viimase puhul on ilmselt mõju avaldanud ka meedias kajastatud Eesti maksusüsteemi liiga liberaalseks pidamine Euroopa Liidu tasandil. Hinnatõusu seostatakse aga selgelt Euroopa Liiduga. Eriti tugevaks muutub see seos, kui mingi kauba või teenuse hind tõuseb ning sellest palju räägitakse: nii juhtus see kütusehindade tõusuga, mis kajastus ka 2005. aasta kevade uuringutulemustes. Viimaste tulemuste kohaselt on liidu ja hinnatõusu seostamine oluliselt vähenenud. Ka Euroopa Liidus tervikuna usuvad 44% kodanikest, et liit põhjustab nende koduriigis hinnatõusu. Vaid 21% leiavad, et see pigem nii ei ole ja 27%, et liit seda ei mõjuta.

- Euroopa Liidu prioriteetideks olgu vaesuse ja tõrjutusega võitlemine, rahu ja julgeoleku - säilitamine, keskkonnakaitse ning tööpuudusega võitlemine

Kõige olulisem muudatus soovitatavate prioriteetide seadmisel on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise tähtsustamise langus 59%-lt 50%-le. Samas jääb see võrreldes eelnevate perioodidega (kui pidada 2005. aasta sügise uuringu tulemusi erandlikuks) olulisele kohale. Samas leiab oluliselt suurem hulk inimesi, et Euroopa Liit peaks keskenduma keskkonna kaitsmisele: see tõestab veelkord et ootus liidule selles valdkonnas on suur ning tema panust tahetakse näha suuremana kui seda praegu tajutakse.

Tööpuudusega võitlemist tähtsustatakse varasemast vähem, kuivõrd olukorda tööhõives tajutakse kasvavalt positiivsena.

Organiseeritud kuritegevuse ja narkokaubanduse vastu võitlemist peavad oluliseks 29% kodanikest. Et see teema pole esikohal, viitab sellele, et kuritegevuse puhul nähakse Eestis probleemi pigem igapäevases turvalisuses mitte n.ö suures kuritegevuses.

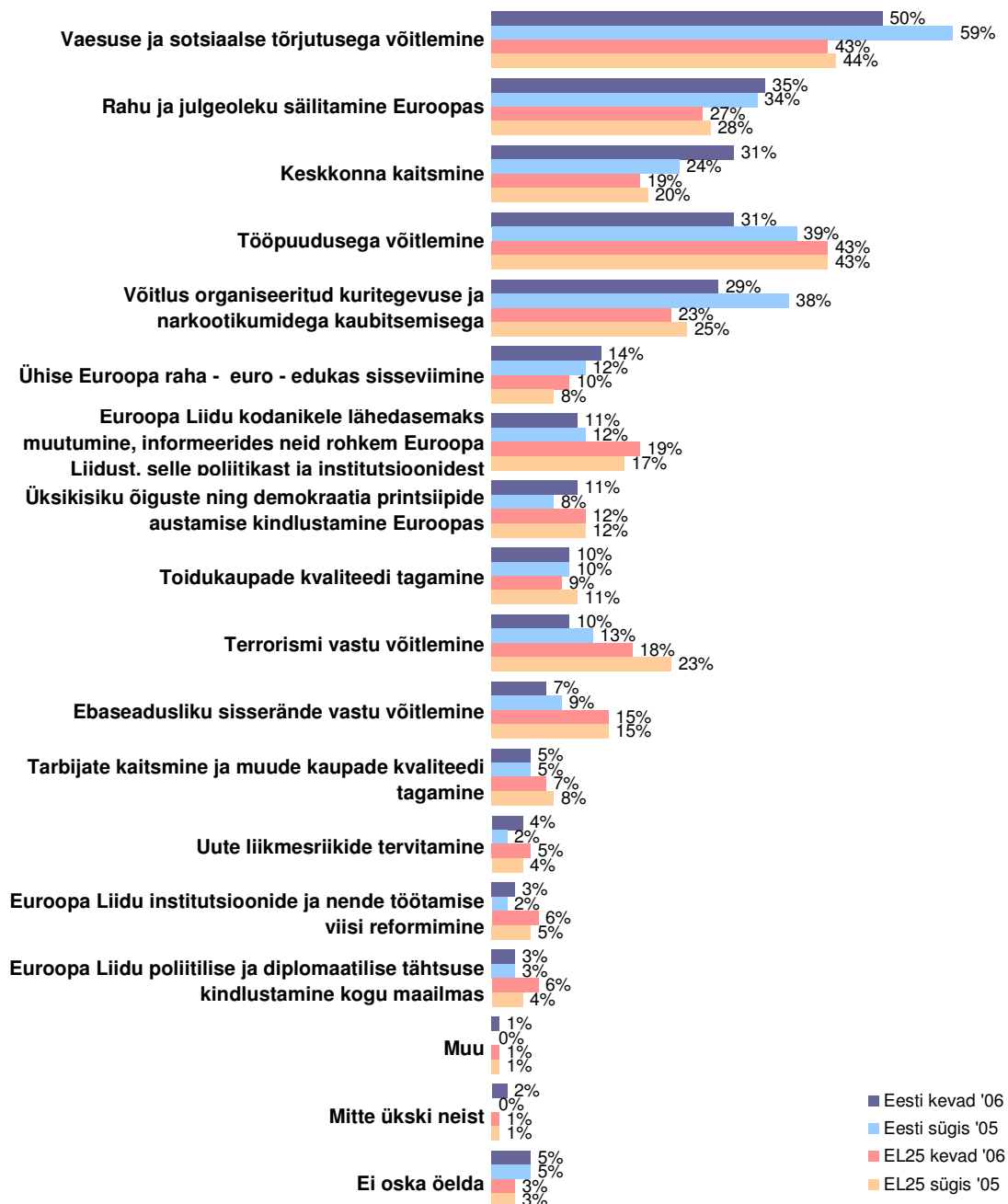
Ülejäänud probleemid nagu näiteks euro kasutuselevõtmine, kodanike informeerimine Euroopa Liidust, üksikisiku õiguste tagamine Euroopas jne on prioriteetidena kodanike jaoks oluliselt madalamal kohal.

Kõige vähem leitakse, et Euroopa Liit peaks keskenduma oma institutsioonide ja toimimise reformimisele ja Euroopa poliitilise ja diplomaatilise tähtsuse kindlustamisele maailmas. Need tegevused on ilmselt suurema osa kodanikkonna jaoks ka liiga abstraktsed, et nende võimalikku tähendust ja mõju mõista.

Euroopa Liidus tervikuna teevad ennekõike muret sotsiaalse heaoluga otseselt seotud probleemid: vaesus, sotsiaalne tõrjutus ning tööpuudus. Neist kõigi puhul leiab 43% kodanikest, et nende probleemidega võitlemine peaks olema liidu prioriteet number üks. Oluliselt järgmist probleemi: rahu ja julgeoleku säilitamist mainivad 27% ning organiseeritud kuritegevuse ja narkokaubandusega võitlemist 23%. Keskkonnakaitset peavad oluliseks vaid 19%. Olulisi muudatusi võrreldes eelmise uuringuga pole toimunud kui mitte välja arvata terrorismivastase võitluse tahaplaanile nihkumist: 23%-lt 18%-le. Ka Eestis nähakse terrorismis üha vähem olulist teemavaldkonda, millega tegeleda. Kõige ilmselt peegeldub siin see, et terrorismiakte, mis inimeste tähelepanu haaraks, pole toimunud.

Uutes liikmesriikides peavad tööpuuduse ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemist oluliseks prioriteetiks veel suurem hulk inimesi, kui Euroopas keskmiselt: vastavalt 61% ja 53%. Kolmandal kohal on rahu ja julgeoleku tagamine Euroopas (26%),

QA31. Euroopa Liidu prioriteetidid
(vastajatel oli võimalik valida kuni 3 prioriteeti)

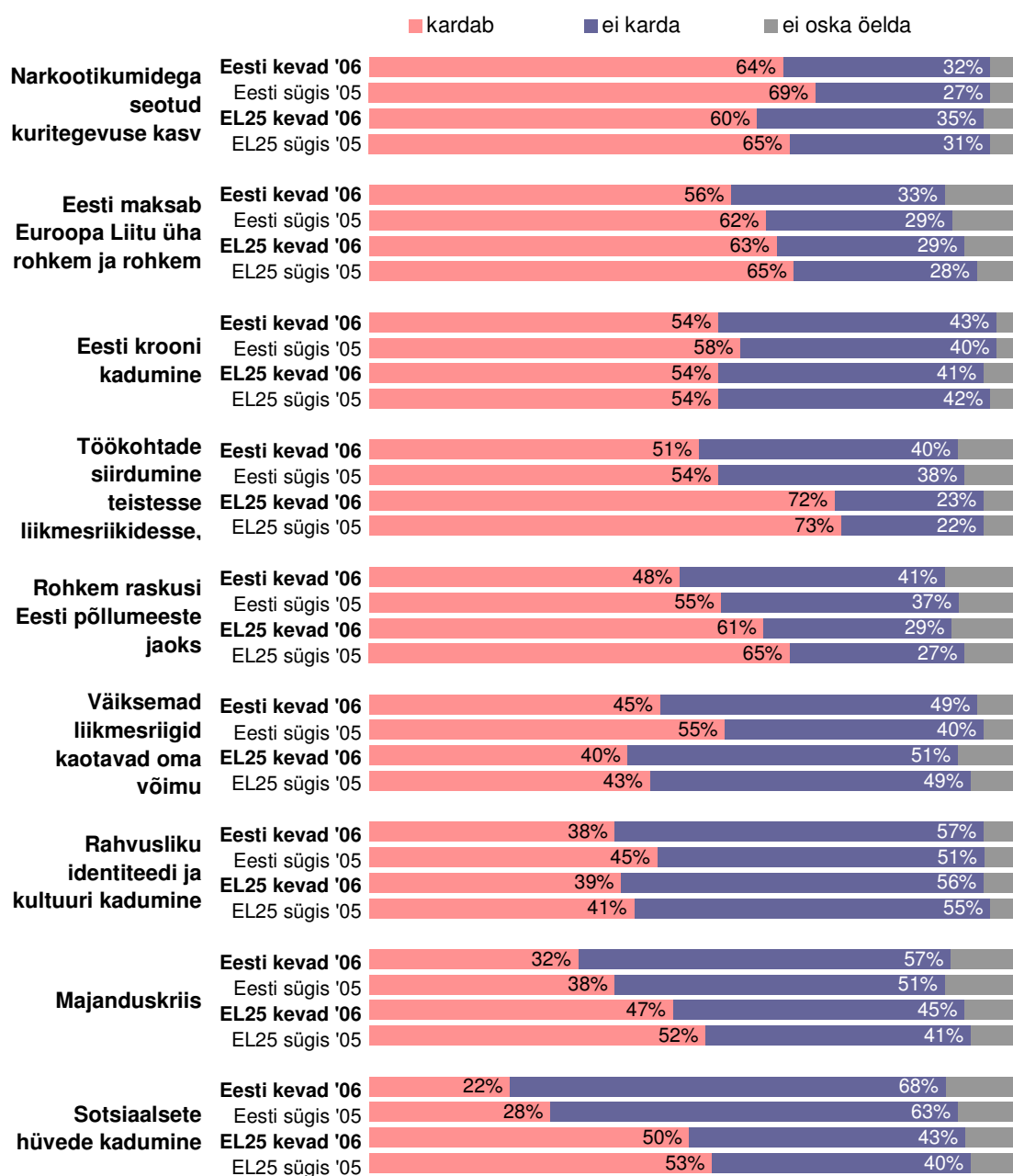
- Eesti kodanike hirmud seoses Euroopa Liiduga kahanevad -

Kõige enam kardetakse narkokuritegude kasvu, Euroopa Liidule tehtavate maksete suurenemist ning Eesti krooni kadumist. Võrreldes aasta taguse uuringuga (kevad 2005) on raha äramaksmise hirm kahanenud, kuivõrd tol ajal tekitas taolist muret eelkõige suhkrutrahviga seonduv.

Töökohtade siirdumine teistesse liikmesriikidesse valmistab muret pooltele kodanikest, ent see näitaja on oluliselt väiksem kui liikmesriikides keskmiselt, kus see valmistab muret ligi kolmele neljandikule elanikkonnast. Ennekõike muretsevad selle pärast vanemate liikmesriikide kodanikud. Eestlased on pigem ise need, kes teistesse liikmesriikidesse tööd otsima lähevad ning olukorras, kus Eesti juba praegu räägib osalisest tööjõu puudusest, ei ole see probleem ilmselt nii oluline.

Ka põllumajanduse pärast tuntakse üha vähem muret, pigem on erinevate põllumajandustoetuste olemasolu ilmselt kujundamas vastupidist arvamust.

QA17. Euroopa Liiduga seotud hirmud

Liitumise eelselt sageli välja käidud vastuargumendid, et liitu astumine vähendab igati Eesti võimalust kaasa rääkida ning kas surub alla või kaotab Eesti rahvusliku identiteedi, valmistavad samuti järjest vähem muret.

Kõige vähem paneb eestlasi muretsema sotsiaalsete hüvede kadumine: pigem loodetakse Euroopa Liidust, mille sotsiaalselt olukorda peetakse Eesti omast oluliselt paremaks, sotsiaalhüvede kasvu ka Eestis. Ka majanduskriisi Euroopa Liitu kuulumise tagajärjena ei pea suurem osa kodanikest kuigi tõenäoliseks.

Võrdlus aastataguse uuringuga näitab, et neid, kes Euroopa Liiduga seoses midagi kardavad, on kõigi uuringus küsitud probleemide lõikes jäänud vähemaks. Aeg ja kogemus liidu liikmena ilmselt vähendavad esialgseid (tihtilugu abstraktseid) hirme. Hirmude vähenemise tendents on iseloomulik ka Euroopa Liidu liikmesriikidele tervikuna.

3. Eesti kodanike meediatarbimine ja Euroopa Liit

Peatükk annab ülevaate kodanike meediatarbimisest kõige üldisemal tasandil. Samuti tuuakse välja kodanike jaoks olulisemad Euroopa Liidu alase info allikad ning see, kuivõrd ja kuidas meedia kodanike arvates Euroopa Liidust räägib.

3.1 Meedia tarbimise sagedus

- Eesti kodanikud vaatavad uudiseid telerist, loevad neid päevalehest ning kuulavad raadiost - enam kui Euroopa Liidu kodanik keskmiselt

Teleuudiste igapäevase vaatamise osas on Eesti koos Leedu, Portugali, Taani ja Hollandiga Euroopas esirinnas. Vaid Soomes on rohkem neid, kes vaatavad telerist uudiseid iga päev (81%).

Teleuudiseid vaatavad Eestis enam üle 54-aastased (iga päev 86%), samas kui 15-24 aastastest vaatavad neid 48%. Kõige haritumate hulgas on igapäevaseid teleuudiste vaatajaid enam (84%) kui kõige vähem haritute (78%) või keskmiselt haritute (75%) seas.

Erinevate staatusrühmade esindajad vaatavad uudiseid kõik suhteliselt palju välja arvatud õpilased (iga päev 43%), töölised (69%) ja töötud (67%). Asula tüüp ei mõjuta teleuudiste vaatamise sagedust.

2005. aasta sügisel läbiviidud Eurobaromeetri uuringu kohaselt usaldasid televisiooni 75% kodanikest.

Uudiseid loevad eestlased päevalehtedest igapäevaselt samuti sagedamini kui keskmine eurooplane. Kõige enam on igapäevaseid päevalehtede uudiste lugejaid Soomes (71%) ja Rootsis (70%) ning kõige vähem Kreekas (11%). Lätis on neid 30% ja Leedus 27%.

Eestis on igapäevaseid leheudiste lugejaid meeste seas enam kui naiste seas: vastavalt 48% ja 43%. Mida vanema inimesega on tegu, seda suurema tõenäosusega ta igapäevaselt leheudiseid loeb: 15-24 aastastest 27% ja üle 54 aastastest 54%.

Ka tõstab haridustase leheudiste igapäevase lugemise tõenäosust. Lisaks sellele, et haritumate hulgas on igapäevaseid lugejaid enam, on nende seas ka väga vähe neid, kes üldse lehest uudiseid ei

loe: vaid 7% neist, kes lõpetasid kooli 20 aastase või vanemalt ei loe kunagi lehe uudiseid. Neist, kes lõpetasid haridustee 15-aastaselt või nooremalt, ei loe uudiseid lehest kunagi 17%.

Kuigi asula tüüp ei mõjuta eriti suurel määral, kas inimene loeb lehe uudiseid igapäevaselt või harvem, ei loe 10% maaelanikest kunagi päevalehtede uudiseid. Linnades jääb selliste hulk 6-7% lähedusse.

Nende hulgas, kelle silmis EL on positiivne, on igapäevaseid lehelugejaid enam.

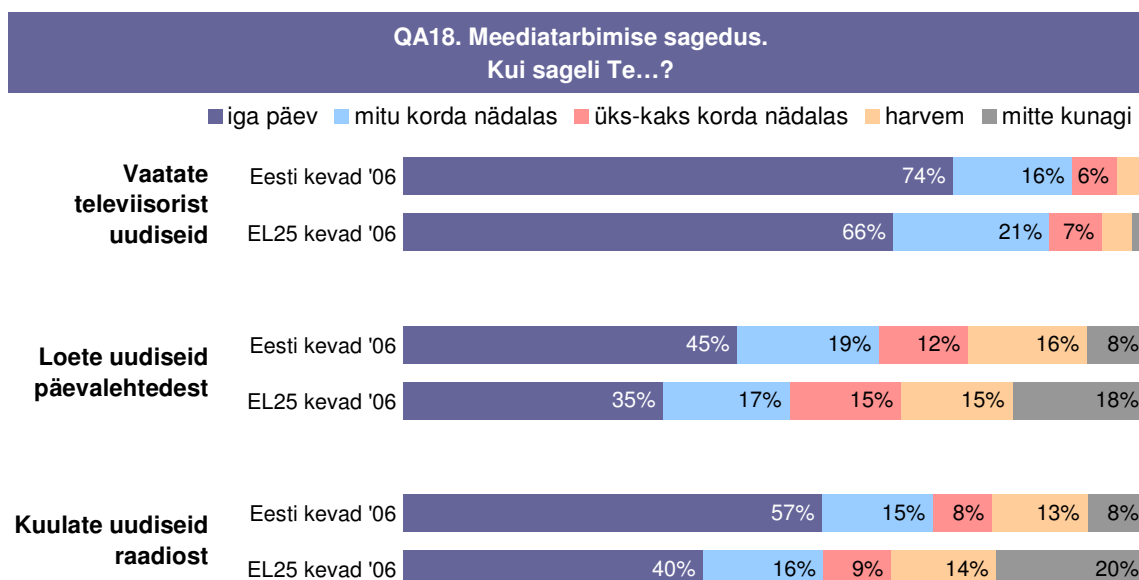
Igapäevase raadiouudiste kuulamise poolest on Eesti lirimaa (63%), Taani (58%) ja Luksemburgiga (58%) liikmesriikide pingerea eesotsas.

Inimeste hulk, kes kuulavad uudiseid raadiost väga sageli s.o. iga päev kasvab jällegi vanuse tõustes. Samas kuulavad vähemharitud (haridustee lõpp alla 16 aastase) raadiot iga päev suurema tõenäosusega (70%) kui ülejäänud haridusrühmad (60%). Õppuritest kuulavad raadiouudiseid iga päev vaid 23%.

Ühe- või kaheleikmelistes leibkondades kuulatakse raadiot sagedamini (65% ja 64%) kui suuremates peredes (peredes, kus üle 3 liikme kuulavad raadiouudiseid iga päev 46%).

Sotsiaalse positsiooni lõikes on igapäevaseid raadiouudiste kuulajaid enim pensionäride (73%), juhtide (65%) ning tööliste (60%) seas ja kõige vähem õppurite (23%) ning koduste inimeste (37%) seas.

Maaelanike ning väikese ja keskmise suurusega linnade elanike seas on igapäevaseid uudistekuulajaid enam (60%) kui suurlinna elanike seas (51%).

3.2 Infoallikad Euroopa Liidu kohta

Tavapäraselt mitmetele eelnevatele Eurobaromeetri uuringutele on Eesti kodanike poolt ülekaalukalt eelistatuim infoallikas Euroopa Liitu puudutavatel teemadel televisioon. Raadiot ja päevalehti mainitakse oluliselt harvemini. Võrreldes keskmise eurooplasega tähtsustavad eestlased infoallikana oluliselt enam raadiot.

Ka interneti mainivad eestlased võrreldes keskmise eurooplasega oluliselt enam. Internet on infoallikana eriti oluline 15-24 aastaste vanuserühmale, kes mainivad seda võrdväärselt televisiooniga (62%). Üle 54 aastastest mainivad interneti vaid 11%. Üle 24-aastaste vanuserühmades on televisioon kindlalt esikohal.

Nende seas, kes ei ole Euroopa Liidu alase info otsimisest huvitatud on enam naisi (14% naistest), üle 54 aastasi (15% sellest vanuserühmast), väheharituid (koolitee lõppes 15 aastaselt või nooremalt) ning maaelanikke (15% neist).

QA20. Kui Te otsite informatsiooni Euroopa Liidu, tema poliitika ja institutsioonide kohta, siis milliseid järgnevaid allikaid Te kasutate? (mitu vastust)

Infoallikas	Eesti	EL25
Televisioon	70	70
Raadio	41	31
Päevalehed	40	41
Internet	36	23
Muud ajalehed, ajakirjad	19	15
Vestlused sugulaste, sõprade, töökaaslastega	25	22
Raamatud, brošüürid, infolehed	12	11
Kohtumised, konverentsid, vestlused	2	3
Telefon (infoliinid, <i>Europe Direct</i> jne)	1	1
Muu	1	1
Ei otsi kunagi sellist infot/ei ole huvitatud	12	12
Ei tea	1	1

3.3 Euroopa Liit meedias

- Eesti kodanikud on Euroopas rahulolevaimad meedia poolt Euroopa Liitu - puudutava info edastamisega

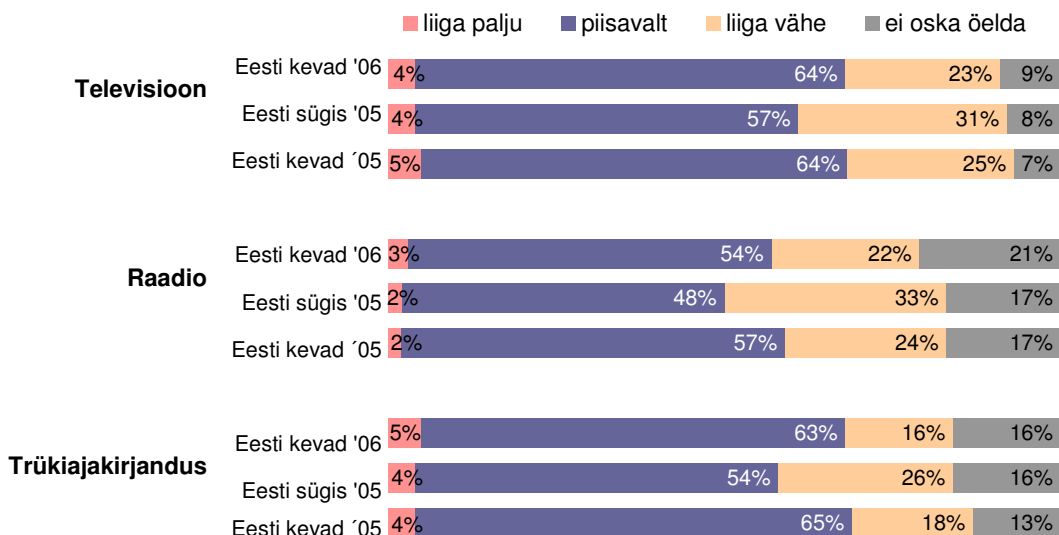
Televisiooni puhul leiavad 64% kodanikest, et Euroopa Liidust räägitakse seal piisavalt, vaid umbes veerandile jääb sealt saadavast infost väheseks. Vaid Soomes (67%) ja Slovakkias (66%) on inimesi, kes peavad infot piisavaks ligikaudu sama palju kui Eestis. Euroopa Liidus keskmiselt peavad infot piisavaks 50% kodanikest.

Keskmisest oluliselt enam rahulolematust info piisavusega televisioonis on 40-54 aastaste (liiga vähe infot: 27%) ja töötute (liiga vähe infot: 28%) seas.

Mis puudutab Euroopa Liidu alase info piisavust **raadios**, siis eestlastest enam on neid, kes seda piisavaks peavad veel Leedus (55%), Austrias (56%), Iirimaa (56%), Sloveenias (58%) ning Slovakkias (62%). Euroopa Liidus keskmiselt on selliseid inimesi 42%.

Sotsiaaldemograafiliste rühmade lõikes ei eristu neid rühmi, kes keskmisest oluliselt enam kurdaksid selle üle nagu räägiks raadio liidu teemadel liiga vähe. Samas noorte (15-24), koduste, vähemharitute, aga ka suuremate linnade elanike seas on keskmisest enam neid, kes ei oska öelda, kas infot Euroopa Liidu kohta on raadios piisavalt või mitte.

QA21. Kas Teie arvates räägib Eesti ... üldiselt Euroopa Liidust liiga palju, piisavalt või liiga vähe?

Trükiajakirjanduses räägitakse Euroopa Liidust kodanike hinnangul piisavalt ennekõike Soome (70%), Slovakkia (67%), Luksemburgi (64%) ning Saksa (63%) kodanike arvates. Euroopa Liidus keskmiselt peavad trükiajakirjandusest saadavat Euroopa Liidu teemalist infot piisavaks 51% kodanikest.

Keskmisest sagedamini peavad trükiajakirjandusest saadavat infot liiga väheseks üle 54 aastased (21%), töötud (20%) ja Virumaa elanikud (24%).

Sügisese uuringu järgi soovis Euroopa Liidu kohta mõnevõrra enam infot saada 50% kodanikest ning 36% olid rahul sellega, mida nad teadsid. Kuigi üle poole kodanikest leiavad, et peamised meediaallikad jagavad infot piisavalt on just nende sihtrühmade seas, kes Euroopa Liidu suhtes on negatiivsemalt meelestatud, inimesi, kelle jaoks jääb infot vajaka. Tekib küsimus, kas ei kajastata neile olulisi teemasid või ei kajastata neid teemasid vastavalt inimeste ootustele.

- Kodanikud peavad televisioonist, raadiost ja trükiajakirjandusest saadavat Euroopa - Liidu teematist infot objektiivseks

Kõiki kolme meediaallikat peetakse Euroopa Liitu puudutava info osas üsna võrdselt usaldusväärseks ehk siis pisut üle poole kodanikest leiavad, et televisioon, raadio ja trükiajakirjandus on objektiivsed. Selles osas on Eesti pisut üle Euroopa keskmise, kus Euroopa Liidu kajastamist televisioonis peavad objektiivseks 53%, raadios 48% ja trükiajakirjanduses 49%. Raadio- ja telekajastusi peavad kõige objektiivsemaks Belgias elavad Euroopa kodanikud ning trükiajakirjandust Soome (65%) ja Belgia kodanikud (63%).

Ajaline trend näitab, et eelkõige just televisiooni, kuid ka raadio ja trükiajakirjanduse puhul leitakse, et meedia on hakanud Euroopa Liitu kajastama üha objektiivsemalt ning on minetanud liiga positiivse teemakäsitluse. Seda võib kindlasti võtta komplimendina, kuivõrd eestlastele reeglina ei meeldi pealesurutuse tunne ja liigne positiivsus millegi suhtes, mida nad sajaprotsendiliselt pole veel omaks võtnud.

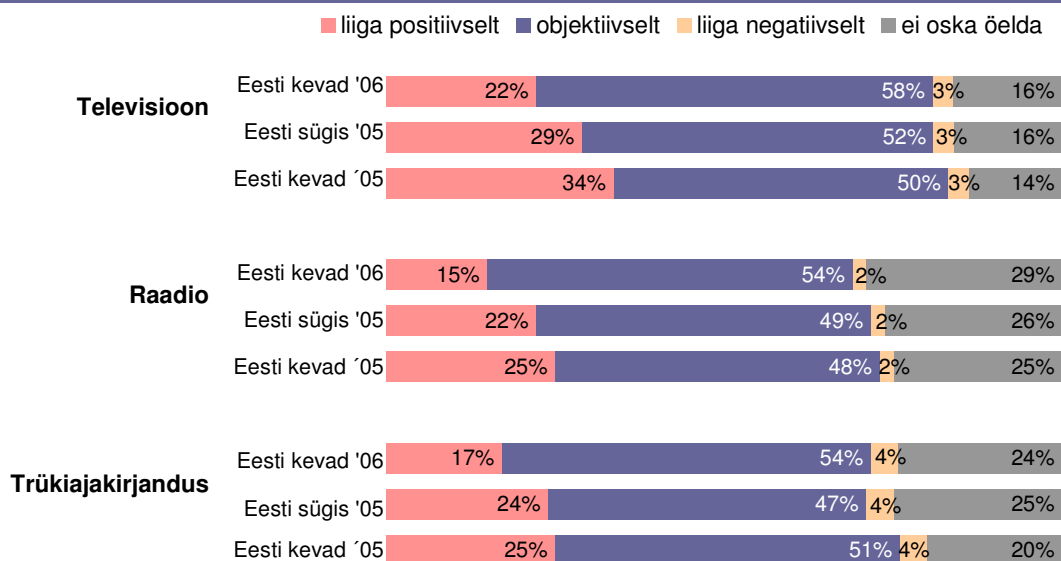
Samas ei oska trükiajakirjanduse puhul veerand ja raadio puhul veel suurem hulk kodanikest hinnata, kas teemakajastus on objektiivne või mitte. Raadio puhul jäävad hindamisega hätta need, kes raadiouudiseid harvem kuulavad ehk nooremad inimesed ja suuremate linnade elanikud. Samuti on arvamuse mitteomajate seas enam väheharitud. Trükiajakirjanduse puhul jäävad hindamisega keskmisest enam hätta üle 54-aastased ning väheharitud (haridustee lõppes alla 16- aastasel).

Objektiivsesse telekajastusse usuvad ennekõike 15-24 aastased (62%), kõige haritumad (64%), kodused (70%), õppurid (68%) ja iseendale tööandjad (62%).

Objektiivsesse raadiokajastusse usuvad keskmisest enam haritud (58%) ja iseendale tööandjad (62%). Ülejäänud rühmade puhul olulisi erinevusi keskmisest ei ilmnenud.

Objektiivsesse trükiajakirjanduse kajastusse usuvad samuti enam haritumad (61%), juhid (61%), aga ka kodused inimesed (60%).

QA22. Kas Teie arvates kujutab Eesti...Euroopa Liitu liiga positiivselt, objektiivselt või liiga negatiivselt?

Kokkuvõte

Antud uuring kinnitab juba varasemates Eurobaromeetri uuringutes ilmnunud eestlaste positiivset suhtumist tulevikku. Kuigi eluga tervikuna ning erinevate eluvaldkondadega Eestis ei olda veel nii rahul kui Euroopas tervikuna, siis riigi viimaste aastate kiire majanduskasv ning elu pidev paranemine annab eestlastele enam põhjust optimismiks kui aeglase majanduskasvu ning kasvava tööpuuduse käes vaevlevale vanale Euroopale. Eestlastele valmistavad need üha vähem muret, kuid samas sooviksid nad, et ühiskond oleks turvalisem ning sotsiaalne heaolu kõrgem.

Euroopa Liidu suunalised hoiakud eriti muutunud ei ole. Kui 2005. aasta sügisene uuring tõi sisse kõhklevamaid noote ja see oli Euroopa tasandil tekkinud teatud segaduse taustal loomulik, siis praeguseks on taastunud varasem hoiak, mida ei saa pidada just positiivseks vaid pigem ehteeslastlikult neutraalseks. Liiga positiivseks Euroopa Liitu ka ei peeta, teatud ettevaatlikkus ja kõhklused on siiski säilinud. Samas tunnistavad ligi kaks kolmandikku kodanikest, et Euroopa Liitu kuulumine on Eestile toonud kasu ja seda ennekõike majanduslikus plaanis. Kõhkleva või negatiivse (otseselt negatiivset hoiakut esineb siiski küllalt vähe, Euroopa Liiduga seotud hirmud pigem kahanevad kui kasvavad) hoiaku taga on sageli ka vähene informeeritus, mistõttu pigem kahtlustatakse halba kui head. Samas on tegu aga nõiaringiga, sest väheinformeeritud inimesed pole reeglina Euroopa Liidu alase info saamisest ka üleliia huvitatud.

Üldiselt tunnevad Eestis elavad kodanikud, et Euroopa Liidu roll nende elus on praegu piisav, selle suurenemist ei soovita. Liigne reguleeritus ei tekita eestlastest positiivseid tundeid, kuid praegu seostatakse Euroopa Liitu jätkuvalt väga palju bürokraatiaga. Sellise maine ümberkujundamisele ja kõhklevate hoiakute positiivsemaks muutumisele aitab kindlasti kaasa see, mida enam inimesed ise Euroopa Liiduga otsesel isiklikul moel kokku puutuvad ja selles mingit isikliku kasu näevad, on see siis mingi toetuse, ümberõppe või muu taolise näol.

Lisa 1: EB65.2 – Metoodika ülevaade

Eurobaromeetri 65.2 viis EUROOPA KOMISJONI Pressi- ja teabe-, arvamusuuringute talituse tellimisel 27. märtsist 1. maini 2006 läbi TNS Opinion & Social: konsortsium, mis on loodud Taylor Nelson Sofres'i ja EOS Gallup Europe'i vahel.

EUROBAROMETER SPECIAL « STANDARD » on osa uuringulainest 65.2 ja hõlmab Euroopa Liidu liikmesriikide 15 aastaseid ja vanemaid kodanikke. EUROBAROMEETER 65.2 viidi läbi ka kahes liitavas riigis (Bulgaarias ja Rumeenias) ja kahes kandidaatriigis (Horvaatias ja Türgis) ning Küprose Türgi kogukonnas. Uuring hõlmas nende riikide kodanikkonda ning seal alaliselt elavaid kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikke, kellel on küsimustele vastamiseks piisav riigikeele/riigikeelte oskus. Uuringu valimi kujundamisel kasutati mitmeastmelist tõenäosuslikku juhuvalimit. Igas riigis pandi valimipunktide arv paika proportsionaalselt elanikkonna suurusega (kattes kogu riiki) ja elanikkonna tihedusega.

Igas riigis saadi valimipunktid süstemaatilise selektsiooni tulemusena kõigist "regionaalsetest haldusüksustest", millele eelnes valimipunktide stratifitseerimine asulate ja asulatüüpide kaupa. See tähendab, et valimipunktide moodustamisel võeti lisaks administratiivsele jaotusele regioonideks arvesse ka asula tüüpi. Seega, et kogu riigi territoorium oleks esindatud võeti aluseks regioonide jaotus EUROSTAT NUTS II tasandil (või ekvivalenttsel tasandil) ning alaliselt riigis elava kodanikkonna jaotus järgnevates lõigetes: pealinn, muud linnad, maa-asulad. Igas valimipunktis pandi juhuvaliku teel paika algusaadress. Iga järgnev N-s aadress saadi kasutades tavalisi käigureegleid. Igas juhuvalikuga leitud leibkonnas valiti vastaja välja kasutades sünnipäevareeglit. Kõik intervjuud viidi läbi personaalintervjuudena vastajate kodudes kasutades sobivat keelt. Kõigis riikides, kus see oli võimalik, tehti intervjuud arvuti abil (CAPI - *Computer Assisted Personal Interview*).

Igas riigis võrreldi saadud küsitlustulemit ja elanikkonna jaotust. Elanikkonna jaotuse aluseks on andmed, mis on saadud EUROSTATist või riiklikest statistikaametitest. Igas riigis kaaluti saadud küsitlustulem piirmääralist ja kärjelist kaalumisprotseduuri kasutades elanikkonna jaotusele vastavaks. Valimit kaaluti soo, vanuse, regiooni ja asula suuruse lõikes. Rahvusvahelise kaalumise jaoks kasutab TNS Opinion&Social EUROSTATi või riiklike statistikaametite ametlikku elanikkonnastatistikat. Elanikkonna arvud, mida selles kaalumisjärgses protseduuris kasutati, on järgmised:

LÜHEND	RIIK	INSTITUUT	INTERVJUUDE ARV	KÜSITLUSTÖÖ KUUPÄEVAD		ELANIKKOND 15+
BE	Belgia	TNS Dimarso	1.020	28/03/2006	26/04/2006	8.598.982
CZ	Tšehhi Vabariik	TNS Aisa	1.068	29/03/2006	14/04/2006	8.571.710
DK	Taani	TNS Gallup DK	1.008	29/03/2006	01/05/2006	4.380.063
DE	Saksamaa	TNS Infratest	1.526	28/03/2006	23/04/2006	64.174.295
EE	Eesti	Tns Emor	1.002	31/03/2006	24/04/2006	887.094
EL	Kreeka	TNS ICAP	1.000	28/03/2006	24/04/2006	8.674.230
	Hispaania	TNS				
ES		Demoscopia	1.005	28/03/2006	24/04/2006	35.882.820
FR	Prantsusmaa	TNS Sofres	1.020	30/03/2006	24/04/2006	44.010.619
IE	Iirimaa	TNS MRBI	1.003	30/03/2006	30/04/2006	3.089.775
IT	Itaalia	TNS Abacus	1.000	30/03/2006	01/05/2006	49.208.000
CY	Küprose Vabariik	Synovate	507	31/03/2006	24/04/2006	552.213
CY(tcc)	Põhja-Küpros	KADEM	500	29/03/2006	15/04/2006	157.101
LV	Läti	TNS Latvia	1.018	28/03/2006	23/04/2006	1.394.351
	Leedu	TNS Gallup				
LT		Lithuania	1.019	31/03/2006	23/04/2006	2.803.661
LU	Luksemburg	TNS ILReS	503	27/03/2006	24/04/2006	367.199
HU	Ungari	TNS Hungary	1.020	04/04/2006	25/04/2006	8.503.379
MT	Malta	MISCO	500	28/03/2006	21/04/2006	322.917
NL	Holland	TNS NIPO	1.009	04/04/2006	25/04/2006	13.242.328
	Austria	Österreichisches Gallup-Institute				
AT			1.017	31/03/2006	20/04/2006	6.679.444
PL	Poola	TNS OBOP	1.000	30/03/2006	26/04/2006	31.610.437
	Portugal	TNS				
PT		EUROTESTE	1.002	31/03/2006	24/04/2006	8.080.915
SI	Sloveenia	RM PLUS	1.033	30/03/2006	26/04/2006	1.663.869
SK	Slovakkia	TNS AISA SK	1.078	31/03/2006	19/04/2006	4.316.438
FI	Soome	TNS Gallup Oy	1.006	27/03/2006	26/04/2006	4.279.286
SE	Rootsi	TNS GALLUP	1.017	28/03/2006	24/04/2006	7.376.680
UK	Ühendkuningriik	TNS UK	1.312	27/03/2006	26/04/2006	47.685.578
BG	Bulgaaria	TNS BBSS	1.015	27/03/2006	10/04/2006	6.695.512
RO	Horvaatia	TNS CSOP	1.007	27/03/2006	27/04/2006	18.145.036
HR	Rumeenia	Puls	1.000	29/03/2006	25/04/2006	3.682.826
TR	Türgi	TNS PIAR	1.005	29/03/2006	26/04/2006	47.583.830
TOTAL			29.220	27/03/2006	01/05/2006	442.620.588

Tulemuste lugemisel tuleb meeles pidada, et need on hinnangud, mille täpsus (eeldusel, et muud kriteeriumid jäävad samaks) sõltub valimi suurusest ja protsentuaalsest jaotumisest. Kui valimi suurus on ligikaudu 1000 intervjuud, siis tegelik protsentuaalne jaotus jääb järgnevalt toodud usalduspiiride vahemikku:

Protsentuaalne jaotus	10% või 90%	20% või 80%	30% või 70%	40% või 60%	50%
Usalduspiirid	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.1%

Lisa 2: Küsimustik

A	Teie uuringu number (101-105)	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	EB65.1 A	
B	Riigi kood (106-107)	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	EB65.1 B	
C	Meie uuringu number (108-110)	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	EB65.1 C	
D	Intervjuu number (111-116)	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	EB65.1 D	
E	Poolita valim (117)	
	A	1
	B	2
	EB64.2 E	
	KÜSIGE VARIANTI 26 AINULT BULGAARIAS	
	KÜSIGE VARIANTI 27 AINULT RUMEENIAS	
	KÜSIGE VARIANTI 28 AINULT TÜRGIS	
	KÜSIGE VARIANTI 29 AINULT HORVAATIAS	
	KÜSIGE VARIANTI 30 AINULT TÜRGI KÜPROSE KOGUKONNAS	
Q1	Teie kodakondsus? Palun öelge, millise riigi/riikide kohta see käib?	
	(MITU VÕIMALIKKU VASTUST)	
		(118-149)
	Belgia	1,
	Taani	2,
	Saksamaa	3,
	Kreeka	4,
	Hispaania	5,
	Prantsusmaa	6,
	Iirimaa	7,
	Itaalia	8,
	Luksemburg	9,
	Holland	10,
	Portugal	11,
	Ühendkuningriik (Suurbritannia, Põhja-Iirimaa)	12,
	Austria	13,
	Rootsi	14,
	Soome	15,
	Lõuna-Küpros	16,
	Tšehhi Vabariik	17,
	Eesti	18,
	Ungari	19,
	Läti	20,
	Leedu	21,
	Malta	22,
	Poola	23,
	Slovakkia	24,
	Sloveenia	25,
	Muu riik	31,
	EI OSKA ÖELDA	32,
	EB65.1 Q1 TREND MODIFIED	

KUI 'MUU RIIK' VÕI 'EOO' LÕPETAGE INTERVJU

QA1 Kui Te saate kokku oma sõpradega, siis kas Te arutate poliitikaküsimusi ... ?

(150)

Sageli	1
Vahetevahel	2
Mitte kunagi	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB64.2 QA1

QA2 Kui Te omate mõnes küsimuses kindlat seisukohta, siis kas Te püüate veenda oma sõpru, sugulasi või kaastöötajaid enda seisukohti toetama? Kas seda juhtub ... ?

(LUGEGETE)

(151)

Sageli	1
Aeg-ajalt	2
Harva	3
Mitte kunagi	4
EI OSKA ÕELDA	5

EB64.2 QA2

QA3 Kui võrd rahul Te üldiselt oma eluga tervikuna olete? Kas Te olete ... ?

(LUGEGETE)

(152)

Väga rahul	1
Küllaltki rahul	2
Mitte eriti rahul	3
Üldse mitte rahul	4
EI OSKA ÕELDA	5

EB64.2 QA3

QA4 Millised on Teie lootused seoses eelseisva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab ... ?

	(LUGEGETE)	Paremaks	Halvemaks	Jääb samaks	EI OSKA ÕELDA
--	------------	----------	-----------	-------------	---------------

(153)	1	Teie elu tervikuna	1	2	3	4
(154)	2	Eesti majanduslikku olukorda	1	2	3	4
(155)	3	Teie leibkonna majanduslikku olukorda	1	2	3	4
(156)	4	Tööhõive olukorda Eestis	1	2	3	4
(157)	5	Teie enda tööalast olukorda	1	2	3	4

EB64.2 QA4

QA5 Kui Te võrdlete oma praegust olukorda sellega, mis oli 5 aastat tagasi, siis kas see on muutunud paremaks, on jäänud samaks või on muutunud halvemaks?

(158)

Paremaks	1
On jäänud samaks	2
Halvemaks	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB64.2 QA5

QA6 Mis Te arvate, kas Teie isiklik olukord järgneva 5 aasta jooksul muutub paremaks, jääb samaks või muutub halvemaks?

(159)

Paremaks	1
Jääb samaks	2
Halvemaks	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB64.2 QA6

QA7 Kas Te olete kunagi seda sümbolit näinud?

(NÄITA EUROOPA LIPPU)

(160)

Jah	1
Ei	2
EI OSKA ÕELDA	3

EB62.0 Q8a

KÜSIGE QA8 KUI JAH, KOOD 1 KÜSIMUSES QA7 - TEISTEGA JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA9

QA8 Kas Te oskate õelda, mida see tähendab?

(ÄRA LOE ETTE – SPONTAANNE EELKODEERITUD VASTUS)

(161)

Jah, Euroopat, Euroopa Liitu, Euroopa Ühendust, ühisturgu, Euroopa Nõukogu, jne	1
Jah, midagi muud	2
Ei	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB62.0 Q8b

VASTAVAD KÕIK

Q9 See, mida ma Teile näitasin, on Euroopa lipp. Järgnevalt loen ma Teile sellega seoses ette rea väiteid. Palun avaldage nende kohta oma arvamust. Õelge iga väite kohta, kas Te kaldute sellega nõustuma või kaldute mitte nõustuma.

	LUGEGETE	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	EI OSKA ÕELDA
--	----------	--------------------	-----------------------------	------------------

(162)	1	See lipp on Euroopa jaoks hea sümbol	1	2	3
(163)	2	See lipp seisab millegi hea eest	1	2	3
(164)	3	Tunnen selle lipuga ühtekuuluvust	1	2	3
(165)	4	See lipp peaks olema väljas kõigil Eesti avalikel hoonetel meie rahvuslipu kõrval	1	2	3

EB62.0 Q9

QA10: ÄRGE KÜSIGE VARIANTE 1, 3 ja 4 CY (tcc)

QA10 Järgnevalt küsiks, kuivõrd Te usaldate erinevaid institutsioone. Palun õelge iga järgneva institutsiooni kohta, kas Te pigem usaldate seda või pigem ei usalda

	(LUGEGETE)	Pigem usaldan	Pigem ei usalda	EI OSKA ÕELDA
--	------------	------------------	--------------------	------------------

(166)	1	Õiguskord/ Eesti õigussüsteem	1	2	3
(167)	2	Erakonnad	1	2	3
(168)	3	Eesti Valitsus	1	2	3
(169)	4	Eesti Riigikogu	1	2	3
(170)	5	Euroopa Liit	1	2	3
(171)	6	ÜRO	1	2	3

EB64.2 QA7 TREND MODIFIED

ÄRGE KÜSIGE KÜSIMUSI QA11a JA QA12a BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) - BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) PUHUL JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA11b

QA11a Kui rääkida üldiselt, siis kas Eesti kuulumine Euroopa Liitu on ...?

(LUGEGETE)

(172)

Hea	1
Halb	2
Ei hea ega halb	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB64.2 QA8a

QA12a Kõike arvesse võttes, kas Teie arvates on Eesti Euroopa Liidu liikmeks olekust kasu saanud või mitte?

(173)

On kasu saanud	1
Ei ole kasu saanud	2

EI OSKA ÕELDA		3			
EB64.2 QA9a					
KÜSIGE KÜSIMUSED QA11b JA QA12b AINULT BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) - TEISTEGA JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA13					
VASTAVAD KÕIK					
QA13	Kas Teil on Euroopa Liidust üldiselt väga positiivne, küllaltki positiivne, neutraalne, küllaltki negatiivne või väga negatiivne mulje?				
		(176)			
Väga positiivne		1			
Küllaltki positiivne		2			
Neutraalne		3			
Küllaltki negatiivne		4			
Väga negatiivne		5			
EI OSKA ÕELDA		6			
EB64.2 QA11					
QA14	Mida tähendab Euroopa Liit isiklikult Teie jaoks?				
(ESITAGE KAART - LUGEGETE ETTE - MITU VÕIMALIKKU VASTUST- ROTEERIDA ÜHEL KORRAL ÜLEVALT ALLA, TEISEL KORRAL ALT ÜLES)					
		(177-192)			
Rahu		1,			
Majanduslik õitseng		2,			
Demokraatia		3,			
Sotsiaalkaitse		4,			
Vabadus reisida, õppida ja töötada kõikjal Euroopa Liidus		5,			
Kultuuriline mitmekesisus		6,			
Rohkem sõnaõigust maailmas		7,			
Euro		8,			
Tööpuudus		9,			
Bürokraatia		10,			
Raha raiskamine		11,			
Meie kultuurilise eripära kadumine		12,			
Rohkem kuritegevust		13,			
Välispiiride ebapiisav kontroll		14,			
MUU		15,			
EI OSKA ÕELDA		16,			
EB64.2 QA13					
ÄRGE KÜSIGE KÜSIMUST QA15a BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) - BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) PUHUL JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA15b					
QA15a	Palun öelge iga järgneva väite kohta, kas Te kaldute sellega nõustuma või kaldute mitte nõustuma?				
	(LUGEGETE ETTE)	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	EI OSKA ÕELDA	
(193)	1	Ma tunnen ennast turvalisemalt, kuna Eesti on Euroopa Liidu liige	1	2	3
(194)	2	Ma tunnen, et me oleme majanduslikult stabiilsemad, kuna Eesti on Euroopa Liidu liige	1	2	3
(195)	3	Ma tunnen, et me oleme poliitiliselt stabiilsemad, kuna Eesti on Euroopa Liidu liige	1	2	3
(196)	4	Minu arvamust võetakse Euroopa Liidus kuulda	1	2	3
(197)	5	Ma saan aru, kuidas Euroopa Liit toimib	1	2	3
(198)	6	Eesti huve võetakse Euroopa Liidus hästi arvesse	1	2	3
(199)	7	Tulevikus omab Eesti Euroopa Liidus rohkem mõju	1	2	3
(200)	8	Põhiline võim Euroopa Liidus kuulub kõige suurematele riikidele	1	2	3

EB63.4 QA14a (variandid 1-3+6-8) + EB64.2 QA15 (4-5)

KÜSIGE KÜSIMUS QA15b AINULT BG, RO, TR, HR ja TY (tcc) - TEISTEGA JÄTKAKE QA16a

VASTAVAD KÕIK

QA16a Kas Teie arvates hakkab Euroopa Liit viie aasta pärast Teie igapäevases elus mängima tähtsamat rolli, vähem tähtsat rolli või jääb Euroopa Liidu roll samaks?

QA16b Ning kas Te sooviksite, et viie aasta pärast hakkaks Euroopa Liit Teie igapäevases elus mängima tähtsamat rolli, vähem tähtsat rolli või võiks Euroopa Liidu roll samaks jääda?

	(209)	(210)
(LUGEGE ETTE)	QA16a	QA16b
	Hinnang	Soovid
tähtsamat rolli	1	1
vähem tähtsat rolli	2	2
roll jääb samaks	3	3
EI OSKA ÖELDA	4	4

EB63.4 QA15a QA15b

ÄRGE KÜSIGE VARIANTI 9 BE, DE, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, AT, PT ja FI (EUROTSOON)

QA17 Osadel inimestel võib olla hirme seoses Euroopa, Euroopa Liidu ehitamisega. Järgnevalt nimetan ma Teile mõningaid asju, mida osa inimesi ütleb end kartvat. Palun öelge neist igaühe kohta, kas Teie isiklikult seda praegu kardate või mitte?

	(LUGEGE ETTE)	Kardab	Ei karda	EI OSKA ÖELDA
(211)	1 Väiksemad liikmesriigid kaotavad oma võimu	1	2	3
(212)	2 Narkootikumidega kaubitsemise ja rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse kasv	1	2	3
(213)	3 Eesti maksab Euroopa Liitu üha rohkem ja rohkem	1	2	3
(214)	4 Sotsiaalsete hüvede kadumine	1	2	3
(215)	5 Rahvusliku identiteedi ja kultuuri kadumine	1	2	3
(216)	6 Majanduskriis	1	2	3
(217)	7 Töökohtade siirdumine teistesse liikmesriikidesse, kus on madalamad tootmiskulud	1	2	3
(218)	8 Rohkem raskusi Eesti põllumeeste jaoks	1	2	3
(219)	9 Eesti krooni kadumine	1	2	3

EB64.2 QA18 TREND MODIFIED

VASTAVAD KÕIK

QA18 Kui sageli Te...?

(ESITAGE KAART SKAALAGA)

	(LUGEGE ETTE)	Iga päev	Mitu korda nädalas	Üks kaks korda nädalas	Harvem	Mitte kunagi	EI OSKA ÖELDA
(220)	1 Vaatate televiisorist uudiseid	1	2	3	4	5	6
(221)	2 Loete uudiseid päevalehtedest	1	2	3	4	5	6
(222)	3 Kuulate uudiseid raadiost	1	2	3	4	5	6

EB64.2 QA19

QA19	Kui palju Te enda hinnangul teate Euroopa Liidust, tema poliitikast ning institutsioonidest? Vastamisel kasutage palun skaalat, kus 1 tähendab, et "ei tea midagi" ning 10 tähendab, et "teate palju"
------	--

(ESITAGE KAART SKAALAGA) (223-224)

Ei tea midagi								Tea palju	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

EI OSKA ÕELDA	11
---------------	----

EB64.2 QA20

QA20	Kui Te otsite informatsiooni Euroopa Liidu, tema poliitikate ja institutsioonide kohta, siis milliseid järgnevaid allikaid Te kasutate? Milliseid veel?
------	---

(ESITAGE KAART - LUGEGETE ETTE - MITU VASTUST VÕIMALIK) (225-236)

Konverentsidel, kohtumistel ja vestlustes osalemine	1,
Vestlused sugulaste, sõprade, töökaaslastega	2,
Päevalehed	3,
Muud ajalehed, ajakirjad	4,
Televisioon	5,
Raadio	6,
Internet	7,
Raamatud, brošüürid, infolehed	8,
Telefon (infoliinid, Europe Direct, jne)	9,
EI OTSI MITTE KUNAGI SELLIST INFORMATSIOONI, EI OLE HUVITATUD	10,
MUU	11,
EI OSKA ÕELDA	12,

EB64.2 QA23

(ÄRGE ANDKE VIHJEID - KODEERIGE - MITU VÕIMALIKKU VASTUST) - (LISAGE NIMEKIRI PEAMISTE TELEKANALITEGA RIIGIS + MUU)

D49a	Palun öelge, milliseid telekanaleid, kui üldse, Te vaatate regulaarselt ehk vähemalt viis korda nädalas?
------	--

TELEKANALITE KOODID (RAHVUSLIKUD)		
10	2	(237.238-257)

10	E	(297,288-297)
----	---	---------------

EB64.2 D49a

(ÄRGE ANDKE VIHJEID - KODEERIGE - MITU VÕIMALIKKU VASTUST) - (LISAGE NIMEKIRI PEAMISTE RAADIOJAAMADEGA RIIGIS + MUU)

D49b	Palun öelge, milliseid raadiojaamu, kui üldse, Te regulaarselt ehk vähemalt viis korda nädalas kuulate?
------	---

RAADIOJAAMADE KOODID (RAHVUSLIKUD)		
10	2	(258.259-278)

10	E	(250,250-270)
----	---	---------------

EB64.2 D49b

(ÄRGE ANDKE VIHJEID - KODEERIGE - MITU VÕIMALIKKU VASTUST) - (LISAGE NIMEKIRI PEAMISTE PÄEVALEHTEDEGA RIIGIS + MUU)

D49c Palun öelge, milliseid päevalehti, kui üldse, Te regulaarselt ehk vähemalt kolm korda nädalas, loete?

PÄEVALEHTEDE KOODID (RAHVUSLIKUD)

10 2 (279,280-299)

--

EB64.2 D49c

QA21 Kas Teie arvates räägib Eesti ... üldiselt Euroopa Liidust liiga palju, piisavalt või liiga vähe?

(ÜKS VASTUS REA KOHTA)

	(LUGEGETTE)	Liiga palju	Piisavalt	Liiga vähe	Ei OSKA ÕELDA
--	-------------	-------------	-----------	------------	------------------

(300)	1	Televisioon	1	2	3	4
(301)	2	Raadio	1	2	3	4
(302)	3	Trükiajakirjandus	1	2	3	4

EB64.2 QA24

QA22 Kas Teie arvates kujutab Eesti...Euroopa Liitu liiga positiivselt, objektiivselt või liiga negatiivselt?

(ÜKS VASTUS REA KOHTA)

	(LUGEGETTE)	Liiga positiivselt	Objektiivse lt	Liiga negatiivsel t	Ei OSKA ÕELDA
--	-------------	-----------------------	-------------------	---------------------------	------------------

(303)	1	Televisioon	1	2	3	4
(304)	2	Raadio	1	2	3	4
(305)	3	Trükiajakirjandus	1	2	3	4

EB64.2 QA25

QA23 Kas Te olete kuulnud ... ?

	(LUGEGETTE)	Jah	Ei	Ei OSKA ÕELDA
--	-------------	-----	----	------------------

(306)	1	Euroopa Parlamendist	1	2	3
(307)	2	Euroopa Komisjonist	1	2	3
(308)	3	Euroopa Liidu Nõukogust	1	2	3
(309)	4	Euroopa Ühenduste Kohtust	1	2	3
(310)	5	Euroopa Keskpank	1	2	3

EB64.2 QA26 TREND MODIFIED

QA24 Öelge palun iga institutsiooni kohta, kas Teie arvates mängib see Euroopa Liidus olulist rolli või mitte?

	(LUGEGETTE)	Mängib olulist rolli	Ei mängi olulist rolli	Ei OSKA ÕELDA
--	-------------	-------------------------	---------------------------	------------------

(311)	1	Euroopa Parlament	1	2	3
(312)	2	Euroopa Komisjon	1	2	3

(313)	3	Euroopa Liidu Nõukogu	1	2	3
(314)	4	Euroopa Ühenduste Kohus	1	2	3
(315)	5	Euroopa Keskpang	1	2	3

EB63.4 QA22

QA25	Ja palun öelge iga järgneva kohta, kas Te kaldute seda usaldama või ei kaldu usaldama?				
------	--	--	--	--	--

	(LUGEGETE)	Kaldun usaldama	Kaldun mitte usaldama	EI OSKA ÕELDA
--	------------	--------------------	-----------------------------	------------------

(316)	1	Euroopa Parlament	1	2	3
(317)	2	Euroopa Komisjon	1	2	3
(318)	3	Euroopa Liidu Nõukogu	1	2	3
(319)	4	Euroopa Ühenduste Kohus	1	2	3
(320)	5	Euroopa Keskpang	1	2	3

EB64.2 QA27 TREND MODIFIED

QA26	Palun öelge iga järgmise Euroopa Liitu puudutava väite kohta, kas Teie arvates on see tõene või väär?				
------	---	--	--	--	--

	(LUGEGETE)	Tõene	Väär	EI OSKA ÕELDA
--	------------	-------	------	------------------

(321)	1	Euroopa Liit koosneb praegu 15-st liikmesriigist	1	2	3
(322)	2	Euroopa Liidu kodanikud valivad Euroopa Parlamendi liikmed otseste valimiste teel	1	2	3
(323)	3	Enamik Euroopa eelarvest kulub haldus- ja personalikulude peale.	1	2	3

EB64.2 QA28 TREND MODIFIED

KÜSIGE KÜSIMUSED QA27a JA QA27b AINULT AUSTRIAS

KÜSIGE KÜSIMUSED QA27c JA QA27d AINULT SOOMES

KÜSIGE QA28a AINULT VALIMILT A - TEISTEGA JÄTKAKE QA28b

QA28a	Millised on Teie arvates kaks kõige olulisemat küsimust, millega Eesti hetkel silmitsi seisab?				
-------	--	--	--	--	--

(ESITAGE KAART - LUGEGETE - KUNI 2 VASTUST)

	(328-343)
Kuritegevus	1,
Ühistransport	2,
Majanduslik olukord	3,
Hinnatõus/ inflatsioon	4,
Maksud	5,
Tööpuudus	6,
Terrorism	7,
Kaitse- ja välispoliitika	8,
Elamumajandus	9,
Sisseränne	10,
Tervishoiusüsteem	11,
Haridussüsteem	12,
Pensionid	13,
Keskkonnakaitse	14,
MUU, TÄPSUSTAGE	15,
EI OSKA ÕELDA	16,

EB64.2 QA30 TREND MODIFIED

KÜSIGE KÜSIMUS QA28a KUI "MUU", KOOD 15 KÜSIMUSES QA28a - TEISTEGA JÄTKAKE QA29

QA28a	Palun täpsustage, milline muu küsimus.				
-------	--	--	--	--	--

KÜSIGE QA28b VALIMILT B - TEISTEGA JÄTKAKE QA29

QA28b Millised on Teie arvates kaks kõige olulisemat küsimust, millega Eesti hetkel silmitsi seisab?

(ÄRGE LUGEGE ETTE - KODEERIGE KUNI 2 VASTUST)

(365-380)

Kuritegevus	1,
Ühistransport	2,
Majanduslik olukord	3,
Hinnatõus/ inflatsioon	4,
Maksud	5,
Tööpuudus	6,
Terrorism	7,
Kaitse- ja välispoliitika	8,
Elamumajandus	9,
Sisseränne	10,
Tervishoiusüsteem	11,
Haridussüsteem	12,
Pensionid	13,
Keskkonnakaitse	14,
MUU, TÄPSUSTAGE	15,
EI OSKA ÕELDA	16,

EB65.2 NEW

KÜSIGE KÜSIMUS QA28b KUI "MUU", KOOD 15 KÜSIMUSES QA28b - TEISTEGA JÄTKAKE QA29

QA28b Palun täpsustage, milline muu küsimus.

10 2 (381,382-401)

EB65.2 NEW

VASTAVAD KÕIK

QA29 Ja palun öelge iga küsimuse kohta Eestis, kas Teie arvates mängib Euroopa Liit selles positiivset rolli, negatiivset rolli või ei positiivset ega negatiivset rolli?

	(LUGEGE ETTE)	Positiivset rolli	Negatiivset rolli	Ei positiivset ega negatiivset rolli	EI OSKA ÕELDA
--	---------------	-------------------	-------------------	--------------------------------------	---------------

(402)	1	Võitlus kuritegevusega	1	2	3	4
(403)	2	Ühistransport	1	2	3	4
(404)	3	Majanduslik olukord	1	2	3	4
(405)	4	Hinnatõus/ inflatsioon	1	2	3	4
(406)	5	Maksud	1	2	3	4
(407)	6	Võitlus tööpuudusega	1	2	3	4
(408)	7	Võitlus terrorismiga	1	2	3	4
(409)	8	Kaitse- ja välispoliitika	1	2	3	4
(410)	9	Elamumajandus	1	2	3	4
(411)	10	Sisseränne	1	2	3	4
(412)	11	Tervishoiusüsteem	1	2	3	4
(413)	12	Haridussüsteem	1	2	3	4
(414)	13	Pensionid	1	2	3	4
(415)	14	Keskkonnakaitse	1	2	3	4

EB63.4 QA27

QA30	Mida Te arvate igast järgnevast väitest? Palun öelge iga väite kohta, kas Te olete selle poolt või vastu?
------	---

	(LUGEGETE - ROTEERIGE)	Poolt	Vastu	EI OSKA ÕELDA
(416)	1 Euroopa Rahaliit, kus on üks ühine raha – euro	1	2	3
(417)	2 Euroopa Liidu liikmesriikidel on teiste riikide suhtes üks ühine välispoliitika	1	2	3
(418)	3 Euroopa Liidu liikmesriikidel on ühine kaitse- ja julgeolekupoliitika	1	2	3
(419)	4 Euroopa Liidu edasine laienemine, et võtta järgnevatel aastatel teisi riike juurde	1	2	3
(420)	5 Euroopa Liidu põhiseadus	1	2	3
(421)	6 Euroopa ehitamise kiirus on ühes riikide grupis suurem kui teistes riikides	1	2	3

EB64.2 QA32 TREND MODIFIED

QA31	Ma loen Teile ette rea tegevusi ja Teile öelge mulle, millised on Teile jaoks need kolm tegevust, mida Euroopa Liit peaks esmajärjekorras tegema?
------	---

(ESITAGE KAART - LUGEGETE - KUNI 3 VASTUST)

(422-439)

Uute liikmesriikide tervitamine	1,
Euroopa Liidu kodanikele lähedasemaks muutamine, informeerides neid rohkem Euroopa Liidust, selle poliitikast ja institutsioonidest	2,
Ühise Euroopa raha - euro - edukas sisseviimine	3,
Vaesus ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemine	4,
Keskkonna kaitsmine	5,
Toidukaupade kvaliteedi tagamine	6,
Tarbijate kaitsmine ja muude kaupade kvaliteedi tagamine	7,
Tööpuudusega võitlemine	8,
Euroopa Liidu institutsioonide ja nende töötamise viisi reformimine	9,
Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja narkootikumidega kaubitsemisega	10,
Euroopa Liidu poliitilise ja diplomaatilise tähtsuse kindlustamine kogu maailmas	11,
Rahu ja julgeoleku säilitamine Euroopas	12,
Üksikisiku õiguste ning demokraatia printsiipide austamise kindlustamine Euroopas	13,
Terrorismi vastu võitlemine	14,
Ebaseadusliku sisserände vastu võitlemine	15,
MUU	16,
MITTE ÜKSKI NEIST	17,
EI OSKA ÕELDA	18,

EB64.2 QA34

QA32	Euroopa Liidul on juba ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika. Praegu vaieldakse selle üle, kuivõrd palju tuleks neid edasi arendada. Kas Te kaldute iga järgneva väitega nõustuma või kaldute mitte nõustuma?
------	---

	(LUGEGETE - ROTEERIGE)	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	EI OSKA ÕELDA
(440)	1 Euroopa Liidul peaks olema oma välisminister, kes oleks Euroopa Liidu ühise seisukoha esindaja	1	2	3
(441)	2 Euroopa Liidu välispoliitika peaks olema sõltumatu Ameerika Ühendriikide välispoliitikast	1	2	3
(442)	3 Euroopa Liidul peaks olema väljastpoolt Euroopa Liitu tulevate inimeste suhtes ühine sisserändepoliitika	1	2	3

EB63.4 QA32 TREND MODIFIED

QA33	Kas Te ütleksite, et võrreldes viie aasta taguse ajaga on Euroopa Liidu rahvusvaheline roll üldiselt muutunud...?
------	---

(LUGEGETE - AINULT ÜKS VASTUS)

(443)

Olulisemaks	1
Vähemoluliseks	2
See ei ole muutunud	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB63.4 QA33c

ÄRGE KÜSIGE KÜSIMUSI QA34a ja QA34b CY (toc) - CY (tcc) PUHUL JÄTKAKE QA35

QA34a Tervikuna kokku võttes, kas Te olete sellega, kuidas Eestis demokraatia töötab ... ?

QA34b Tervikuna kokku võttes, kas Te olete sellega, kuidas Euroopa Liidus demokraatia töötab ... ?

(ESITAGE KAART SKAALAGA - ÜKS VASTUS VEERU KOHTA)

	(444)	(445)
(LUGEGETE ETTE)	QA34a	QA34b
	Eestis	Euroopa Liidus
väga rahul	1	1
küllaltki rahul	2	2
mitte eriti rahul	3	3
üldse mitte rahul	4	4
EI OSKA ÕELDA	5	5

EB63.4 QA34a QA34b

VASTAVAD KÕIK

QA35 Inimesed võivad tunda erineval määral seotust oma linna või külaga, oma piirkonnaga, oma riigi või Euroopaga. Palun öelge, kuivõrd seotuna Te tunnete end olevat ... ?

(ESITAGE KAART SKAALAGA)

	(LUGEGETE ETTE)	Väga seotud	Üsna seotud	Mitte eriti seotud	Üldse mitte seotud	EI OSKA ÕELDA
(446)	1 Oma linnaga/ külaga	1	2	3	4	5
(447)	2 Oma piirkonnaga	1	2	3	4	5
(448)	3 Eestiga	1	2	3	4	5
(449)	4 (VALIM A) Euroopaga	1	2	3	4	5
(450)	5 (VALIM B) Euroopa Liiduga	1	2	3	4	5

EB63.4 QA35 TREND MODIFIED

QA36 Palun öelge iga järgneva sõna kohta, kas see seostub Teie jaoks millegi väga positiivse, üsna positiivse, üsna negatiivse või väga negatiivsega?

(ESITAGE KAART SKAALAGA - ROTEERIGE)

		Väga positiivne	Üsna positiivne	Üsna negatiivne	Väga negatiivne	EI OSKA ÕELDA
(451)	1 Ettevõtte	1	2	3	4	5
(452)	2 Konkurentsivõime	1	2	3	4	5
(453)	3 Sotsiaalkindlustus	1	2	3	4	5
(454)	4 Vabakaubandus	1	2	3	4	5
(455)	5 Proteksionism	1	2	3	4	5
(456)	6 Globaliseerumine	1	2	3	4	5
(457)	7 Ametiühing	1	2	3	4	5
(458)	8 Reformid	1	2	3	4	5
(459)	9 Avalik haldus	1	2	3	4	5

QC1 Kuidas Te hindaksite praegust olukorda järgmistes valdkondades?

(ESITAGE KAART)

	(LUGEGETTE)	Väga hea	Üsna hea	Üsna halb	Väga halb	Ei oska öelda
--	-------------	----------	----------	-----------	-----------	------------------

(469)	1	Eesti majanduslik olukord	1	2	3	4	5
	2	Euroopa majanduse olukord	1	2	3	4	5
(470)							
(471)	3	Tööhõive olukord Eestis	1	2	3	4	5
(472)	4	Keskkonna olukord Eestis	1	2	3	4	5
	5	Sotsiaalse heaolu situatsioon Eestis	1	2	3	4	5
(473)							
(474)	6	Teie elukvaliteet	1	2	3	4	5
(475)	7	Teie finantsolukord	1	2	3	4	5

EB63.4 QD1

QC2 Kas Te ütleksite, et olukord järgnevatel valdkondades on Eestis parem või vähem hea kui Euroopa Liidu liikmesriikides keskmiselt?

(ESITAGE KAART)

	(LUGEGETTE)	Palju parem	Mõnevõrra parem	Mõnevõrra vähem hea	Kindlasti vähem hea	SAMASUGUNE (SPONTAANNE)	Ei oska öelda
--	-------------	----------------	--------------------	---------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------

(476)	1	Eesti majanduse olukord	1	2	3	4	5	6
(477)	2	Tööhõive olukord Eestis	1	2	3	4	5	6
(478)	3	Keskkonna olukord Eestis	1	2	3	4	5	6
(479)	4	Sotsiaalse heaolu olukord Eestis	1	2	3	4	5	6
(480)	5	Haridussüsteem	1	2	3	4	5	6
(481)	6	Elukvaliteet Eestis	1	2	3	4	5	6

EB63.4 QD2

QC3 Kas Teie arvates on olukord 5 aasta pärast järgmistes valdkondades parem või vähem hea kui praegu?

(ESITAGE KAART)

	(LUGEGETTE)	Palju parem	Mõnevõrra parem	Mõnevõrra vähem hea	Kindlasti vähem hea	SAMASUGUNE (SPONTAANNE)	Ei oska öelda
--	-------------	----------------	--------------------	---------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------

(482)	1	Eesti majanduse olukord	1	2	3	4	5	6
(483)	2	Euroopa majanduse olukord	1	2	3	4	5	6
(484)	3	Tööhõive olukord Eestis	1	2	3	4	5	6
(485)	4	Keskkonna olukord Eestis	1	2	3	4	5	6
(486)	5	Sotsiaalse heaolu olukord Eestis	1	2	3	4	5	6
(487)	6	Teie elukvaliteet	1	2	3	4	5	6

EB63.4 QD3

QC4 Kas Teie arvates toimib Euroopa majandus paremini, halvemini või sama hästi kui...majandus?

(ESITAGE KAART)

	(LUGEGETTE)	Toimib paremini	Toimib halvemini	Toimib sama hästi	EI OSKA ÕELDA
(488)	1 Ameerika	1	2	3	4
(489)	2 Jaapani	1	2	3	4
(490)	3 Hiina	1	2	3	4
(491)	4 India	1	2	3	4

EB64.2 QA52

QC5	Milliseid järgnevaid ettepanekuid peaksite Te esmajärjekorras tähtsaks, et parandada Euroopa majanduse toimimist?
-----	---

(LUGEGETTE - KUNI 3 VASTUST)

	(492-499)
Suurendada seadusega lubatud töötundide arvu	1,
Hariduse ja ametialase koolituse parandamist	2,
Investeermist uuringutesse ja innovatsiooni	3,
Ettevõtete loomise lihtsustamist	4,
Energia efektiivsemat kasutamist	5,
Investeermist transpordi infrastruktuuri (maanteed, raudteed jne)	6,
MUU	7,
EI OSKA ÕELDA	8,

EB64.2 QA63

SOTSIALDEMOGRAAFIA OSA																						
D1	Politiikas räägitakse "vasakpoolsusest" ja "parempoolsusest". Kuhu Te oma vaated sellel skaala paigutaksite?																					
(NÄIDAKE KAARTI - ÄRGE SUUNAKE - KUI VASTAJA KÕHKLEB, KÜSIGE VEELKORD)																						
(644-645)																						
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td colspan="5">VASAK</td> <td colspan="5">PAREM</td> </tr> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> </table>			VASAK					PAREM					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
VASAK					PAREM																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
KEELDUS 11																						
EI OSKA ÕELDA 12																						
EB65.1 D1																						
KÜSIMUSI D2 KUNI D6 EI OLE																						
D7	Palun öelge sellelt kaardilt number, mis kõige paremini kehtib Teie kohta.																					
(NÄIDAKE KAARTI - LUGEGE ETTE - AINULT ÜKS VASTUS)																						
(646-647)																						
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr><td>esimest korda abielus</td><td>1</td></tr> <tr><td>mitmendat korda abielus</td><td>2</td></tr> <tr><td>ei ole kunagi olnud abielus, elate praegu koos partneriga</td><td>3</td></tr> <tr><td>ei ole kunagi olnud abielus, pole kunagi elanud koos partneriga</td><td>4</td></tr> <tr><td>ei ole kunagi olnud abielus, olete varem elanud koos partneriga, praegu elate üksi</td><td>5</td></tr> <tr><td>lahutatud</td><td>6</td></tr> <tr><td>elate lahus</td><td>7</td></tr> <tr><td>lesk</td><td>8</td></tr> <tr><td>MUU</td><td>9</td></tr> <tr><td>KEELDUMINE</td><td>10</td></tr> </table>			esimest korda abielus	1	mitmendat korda abielus	2	ei ole kunagi olnud abielus, elate praegu koos partneriga	3	ei ole kunagi olnud abielus, pole kunagi elanud koos partneriga	4	ei ole kunagi olnud abielus, olete varem elanud koos partneriga, praegu elate üksi	5	lahutatud	6	elate lahus	7	lesk	8	MUU	9	KEELDUMINE	10
esimest korda abielus	1																					
mitmendat korda abielus	2																					
ei ole kunagi olnud abielus, elate praegu koos partneriga	3																					
ei ole kunagi olnud abielus, pole kunagi elanud koos partneriga	4																					
ei ole kunagi olnud abielus, olete varem elanud koos partneriga, praegu elate üksi	5																					
lahutatud	6																					
elate lahus	7																					
lesk	8																					
MUU	9																					
KEELDUMINE	10																					
EB65.1 D7																						
D8	Kui vana Te olite, kui te lõpetasite oma õpingud päevases õppevormis?																					
(KUI "ÕPIB VEEL", SIIS KOOD 00)																						
(648-649)																						
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> </tr> </table>																						
EB65.1 D8																						
KÜSIMUST D9 EI OLE																						
D10	Sugu																					
(650)																						
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Mees</td> <td style="width: 50%;">1</td> </tr> <tr> <td>Naine</td> <td>2</td> </tr> </table>			Mees	1	Naine	2																
Mees	1																					
Naine	2																					
EB65.1 D10																						
D11	Kui vana Te olete?																					
(651-652)																						
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> <td style="width: 50%; height: 20px;"></td> </tr> </table>																						
EB65.1 D11																						
KÜSIMUSI D12 KUNI D14 EI OLE																						
KÜSIGE D15b AINULT SIIS, KUI EI TEE HETKEL PALGATÖÖD - D15a=1 KUNI 4																						
D15a	Mis on Teie praegune põhitegevus, amet?																					
D15b	Kas Te kunagi varem olete teinud palgatööd? Mis oli Teie viimane amet?																					
(653-654) (655-656)																						
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 25%;">D15a</td> <td style="width: 25%;">D15b</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Praegune</td> <td>Viimane</td> </tr> </table>				D15a	D15b		Praegune	Viimane														
	D15a	D15b																				
	Praegune	Viimane																				
EI TÖÖTA																						
Isik, kes vastutab igapäevaste sisseostude ning majapidamise korralduse eest (koduperenaine) või kel ei ole hetkel ametit, kes ei tööta																						
1																						
Õpilane, üliõpilane																						
2																						

Töötü või ajutiselt töötü	3	
Pensionär või isik, kes on haiguse tõttu töövõimetu, invaliid	4	
ÜKSIKETTEVÕTJA		
Talunik	5	5
Kalur	6	6
Vabakutseline spetsialist (jurist, arst, raamatupidaja, arhitekt, jne)	7	7
Poeomanik, käsitöömeister, muud üksikettevõtjad	8	8
Eraettevõtjad, firmaomanik (ainuomanik või osanik)	9	9
PALGATÖÖ		
Palgaline spetsialist (arst, jurist, raamatupidaja, arhitekt, jne)	10	10
Tippjuhtkond (peadirektor, tegevdirektor, muu direktor)	11	11
Kesk- ja juhtkond või muu juhtkond (osakonnajuhataja, juhataja asetäitja, õpetaja, meister, jne)	12	12
Palgatöötaja, kes töötab peamiselt kontoris	13	13
Palgatöötaja, kellel on põhiliselt liikuv töö (müügiagent, autojuht, jne)	14	14
Palgatöötaja, kes peamiselt teenindab (haiglad, restoranid, politsei, tuletõrje jne)	15	15
Töõdejuhataja, järelevalvaja	16	16
Oskustööline	17	17
Muu (liht)tööline, kes teeb füüsilist tööd; teenija	18	18
EI OLE KUNAGI TEINUD PALGATÖÖD		19

EB65.1 D15a D15b

KÜSIMUSI D16 KUNI D24 EI OLE

D25 Kas Te elate ... ?

(LUGEGETE)

(657)

maa-asulas või külas	1
väikeses või keskmise suurusega linnas	2
suures linnas	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB65.1 D25

KÜSIMUSI D26 KUNI D39 EI OLE

D40a Palun öelge, mitu 15 aastast ja vanemat inimest elab teie leibkonnas, kui Te arvestate nende hulka ka iseennast?

(INT: LUGEGETE – KIRJUTAGE)

(658-659)

EB65.1 D40a

D40b Palun öelge, mitu alla 10 aastast last elab Teie leibkonnas?

(INT: LUGEGETE – KIRJUTAGE - KUI "MITTE ÜHTEGI", KOOD 00)

(660-661)

EB65.1 D40b

D40c Palun öelge, mitu 10-14 aastast last elab Teie leibkonnas?

(INT: LUGEGETE – KIRJUTAGE - KUI "MITTE ÜHTEGI", KOOD 00)

(662-663)

EB65.1 D40c

D41 Kas Te sündisite...?

(NÄIDAKE KAARTI – LUGEGETE – AINULT ÜKS VASTUS)

(664)

Eestis	1
Mõnes teises Euroopa Liidu liikmesriigis	2
Euroopas, aga mitte Euroopa Liidu liikmesriigis	3
Aasias, Aafrikas või Lääne-Ameerikas	4
Põhja-Ameerikas, Jaapanis või Okeaanias	5
KEELDUMINE	6

EB63.4 D41

D42 Milline järgmistest situatsioonidest vastab Teie omale?

(NÄIDA KE KAARTI – LUGE GE ETTE – AINULT ÜKS VASTUS)

(665)

Teie ema ja isa sündisid Eestis	1
Üks Teie vanematest sündis Eestis ja teine mingis teises Euroopa Liidu liikmesriigis	2
Nii Teie ema kui isa mõlemad sündisid mõnes teises Euroopa Liidu liikmesriigis	3
Üks Teie vanematest sündis Eestis ja teine väljaspool Euroopa Liitu	4
Teie ema ja isa sündisid väljaspool Euroopa Liitu	5
EI OSKA ÕELDA/KEELDUMINE	6

EB65.1 D42

D43a Kas Teie leibkonnal on lauatelefon?

D43b Kas Teil isiklikult on mobiiltelefon?

(666)

(667)

	D43a	D43b
	Lauatelefon	Mobiiltelefon
jah	1	1
ei	2	2

EB65.1 D43a D43b

D44 Kas Te olete...?

(ÄRGE LUGE GE ETTE - NÄIDA KE KAARTI - EELKODEERITUD NIMEKIRI - AINULT ÜKS VASTUS)

(668-669)

Katoliiklane	1
Õigeusklik	2
Protestant	3
Muu kristlane	4
Juudiusku	5
Moslem	6
Sikh	7
Budist	8
Hindu	9
Ateist	10
Agnostik/mitteuskuja	11
MUU	12
EI OSKA ÕELDA	13

EB64.3 D44

D45 Kui pulmad ja matused välja arvata, siis kui tihti Te osalete jumalateenistustel?

(NÄIDA KE KAARTI - LUGE GE ETTE - AINULT ÜKS VASTUS)

(670)

Sagedamini kui kord nädalas	1
Kord nädalas	2
Umbes kord kuus	3
Umbes kord 2-3 kuu jooksul	4
Ainult kindlatel pühadel	5
Umbes kord aastas	6
Harvem	7
Mitte kunagi	8
EI OSKA ÕELDA	9

EB64.3 D45

EB64.3 D45	
D46	Milliseid järgnevatest asjadest Te omate?
(ESITAGE KAART - LUGEGETE - MITU VASTUST)	
(671-680)	
Televiisor	1,
DVD-mängija	2,
CD-mängija	3,
Arvuti	4,
Kodune internetiühendus	5,
Auto	6,
Korter või maja, mille eest Te olete juba tasunud	7,
Korter või maja, mille eest Te praegu veel maksate	8,
MITTE ÜHTEGI NEIST	9,
EI OSKA ÕELDA	10,
EB65.1 D46	
INTERVJUU PROTOKOLL	
P1	INTERVJUU KUUPÄEV
(681-682)	
	PÄEV
(683-684)	
	KUU
EB65.1 P1	
P2	INTERVJUU ALGUSAEG
24 TUNNI KELL	
(685-686)	
	TUND
(687-688)	
	MINUT
EB65.1 P2	
P3	MITU MINUTIT INTERVJUU KESTIS
(689-691)	
	MINUTIT
EB65.1 P3	
P4	Intervjuu juures viibinud isikute arv kaasa arvatud intervjuerija
(692)	
kaks (intervjuerija ja respondent)	1
kolm	2
neli	3
viis ja enam	4
EB65.1 P4	
P5	Respondendi koostöövalmidus
(693)	
Suurepärane	1
Hea	2
Keskmine	3
Halb	4
EB65.1 P5	
P6	Asula tüübi suurus
(KOHALIK KOOD)	
(694-695)	
EB65.1 P6	
P7	Regioon
(KOHALIK KOOD)	
(696-697)	

EB65.1 P7					
P8	Postiindeks (698-705) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				
EB65.1 P8					
P9	Valimipunkti number (706-713) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				
EB65.1 P9					
P10	Intervjueerija number (714-721) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				
EB65.1 P10					
P11	Kaalumisfaktor (722-729) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				
EB65.1 P11					
KÜSIDA AINULT JÄRGMISTES RIIKIDES: LU, BE, ES, FI, EE, LV, MT ja TR					
P13	Intervjuu keel <div style="float: right;">(730)</div> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Eesti</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td>Vene</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> </table>	Eesti	1	Vene	2
Eesti	1				
Vene	2				
EB65.1 P13					